Voortgangsrapportage Rotterdams Onderwijsbeleid 2022.

Gelijke kansen voor elk talent.

Gemeente Rotterdam

Inhoud.

Inleiding. 4

Leeswijzer. 5

Samenvatting. 6

1. Overgangsmomenten. 7

2. Kwaliteit en toegankelijkheid. 14

3. Aansluiting onderwijs-jeugdhulp. 21

4. Leraren. 27

5. Burgerschap. 32

6. Van onderwijs naar arbeidsmarkt. 34

7. Talentontwikkeling, excellentie en hoogbegaafdheid. 40

8. Veilig. 44

9. Ouders. 46

Bijlage jaarverslag Leerplicht 2021-2022. 48

Inleiding.

Met het onderwijsbeleid 'Gelijke kansen voor elk talent' investeren we in kansengelijkheid in het Rotterdamse onderwijs, zodat alle Rotterdamse kinderen het beste uit zichzelf kunnen halen. Door de coronacrisis en het lerarentekort zijn het zware jaren geweest voor het onderwijs. Er werd en wordt veel van het onderwijspersoneel gevraagd. Uit een Rotterdams onderzoek over de impact van twee jaar corona blijkt dat er een enorme veerkracht is onder leerlingen en docenten. Rotterdamse scholen laten een sterk herstel zien, sterker dan gemiddeld in Nederland. Een resultaat om trots op te zijn!

In augustus 2021 is het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) van start gegaan om de gevolgen van corona binnen het onderwijs te herstellen. Met dat programma biedt de rijksoverheid hulp aan alle scholen en leerlingen om de opgelopen leerachterstanden in te halen en aandacht te hebben voor het sociale welzijn van kinderen. Zowel scholen als gemeenten ontvingen hiervoor extra middelen. In Rotterdam is samen met het onderwijsveld (voorschoolse educatie, primair onderwijs en voortgezet onderwijs) een passende aanpak ontwikkeld. De extra rijksmiddelen waren oorspronkelijk bedoeld voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023, maar de bestedingstermijn is verlengd tot het einde van het schooljaar 2024-2025. Daarmee is geen extra geld beschikbaar gekomen, maar hebben scholen en gemeenten wel meer tijd gekregen het geld te besteden.

In 2022 is de loonkloof tussen leraren op het primair en voortgezet onderwijs gedicht. En vanaf 2023 wordt de arbeidsmarkttoelage op scholen met het grootste risico op achterstanden structureel. Het lerarentekort in Rotterdam is in 2022 licht gedaald, maar blijft ondanks alle inspanningen groot. Het aanhoudend grote lerarentekort maakt de blijvende urgentie voor een structurele aanpak van het lerarentekort zichtbaar.

Als gevolg van de oorlog in Oekraïne, die in februari 2022 uitbrak, heeft de gemeente Rotterdam Oekraïense vluchtelingen opgevangen. De gemeente Rotterdam biedt Oekraïense kinderen die gevlucht zijn voor de oorlog in hun land, onderwijs en educatieve en recreatieve activiteiten. De afgelopen maanden hebben ruim 750 kinderen en jongeren een vorm van onderwijs en/of educatieve activiteiten gevolgd. Vooral dankzij de grote inspanningen en creatieve oplossingen van scholen, kinderopvangorganisaties, welzijnsorganisaties en sportieve en culturele partnerorganisaties.
Vanaf het schooljaar 2022-2023 is overgestapt van Oekraïens onderwijs op afstand naar instroom in het Nederlandse onderwijssysteem. Dit gaat via nieuwkomersonderwijs. In het primair onderwijs is - als aanvulling op het reguliere nieuwkomersonderwijs in Rotterdam - een nieuwe tijdelijke onderwijsvoorziening gecreëerd voor zo'n 120 kinderen op schakelschool de Gaffel. Bovendien is er een taalklas op basisschool de Goede Herder.

Naast het NPO en de inspanning voor de Oekraïense kinderen werkten we hard aan de uitvoering van 'Gelijke kansen voor elk talent'. We richtten ons in 2022 op een succesvolle overgang tussen de verschillende onderwijssoorten, de aanpak van het lerarentekort en passende zorg en ondersteuning voor leerlingen. We werkten aan de dagprogrammering voor het primair en voortgezet onderwijs én aan een Rotterdamse werkwijze democratisch burgerschap, aan talentontwikkeling, veiligheid binnen het onderwijs en de verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

Leeswijzer.

In deze voortgangsrapportage kijken we, na een korte samenvatting, terug op de voortgang van de beleidsthema's. En we kijken vooruit naar 2023. Meer cijfers over het Rotterdamse onderwijs staan in het dashboard Staat van het Rotterdams Onderwijs op Onderzoek010[1]. Tot slot is in de bijlage het jaarverslag van Leerplicht opgenomen[2].

1 https://onderzoek010.nl/dashboard/staat-van-het-onderwijs.

2 Volgens artikel 25, lid 1 van de leerplichtwet 1969, doet B&W jaarlijks verslag aan de raad.

Gemeente Rotterdam

Samenvatting.

Met het programma 'Gelijke kansen voor elk talent' investeren we in kansengelijkheid in het Rotterdamse onderwijs, zodat alle Rotterdamse kinderen het beste uit zichzelf kunnen halen. Aan de hand van negen thema's hebben we gewerkt aan de uitvoering van dit programma.

- In samenwerking met po- en vo-besturen is in de **professionele leergemeenschappen (PLG's)** gewerkt aan een proces om te komen tot een passend advies en een passende school voor alle Rotterdamse leerlingen, die de overstap van het po naar het vo maken. Gekeken is naar welke data op welk moment beschikbaar zijn, hoe een leerling handelingsgericht overgedragen kan worden en hoe het po en vo beter kunnen samenwerken en meer kennis kunnen uitwisselen.
- Met de **OverstapRoute** ondersteunden we ouders en leerlingen bij de overgang van het po naar het vo.
- We formuleerden met alle voor- en vroegschoolse educatieve partners (vve) afspraken over het **verbeteren van de doorgaande lijn tussen de voor- en vroegschool** om de kwaliteit van de doorgaande leerlijn te verbeteren.
- We zijn gestart met het opstellen van een nieuw **Integraal Huisvestingsplan** 2024-2027.
- We hebben in 2022 **acht nieuwe schoolgebouwen** opgeleverd en in gebruik genomen.
- De nieuwbouwprojecten uit het **convenant Voortgezet onderwijs Rotterdam-Zuid** zijn in voorbereiding.
- In 2022 testten en werkten we het **PACT Jonge Kind** uit in vier pilotgebieden: Kralingen-Crooswijk, Charlois, Delfshaven en Feijenoord.
- We richtten ons met de **Rotterdamse aanpak leraren** aan de hand van vier actielijnen op het beperken van het lerarentekort. Zo werken we actief samen met het onderwijsveld om zij-instromers te werven voor het onderwijs.
- We hebben aan de hand van **het Rotterdams Manifest Burgerschap** samengewerkt met scholen aan een veilige oefenplaats voor burgerschap.
- Er is een nieuwe **bbl-informatiemarkt** georganiseerd.
- We hebben verder ingezet op de uitstroom van gediplomeerde mbo'ers naar de arbeidsmarkt via **het Rotterdams ScholingsFonds (RSF)** en de gelden die beschikbaar zijn gesteld vanuit de Rotterdamse aanpak Jeugdwerkgelegenheid. Hierdoor zijn er minstens 1042 stages gestart binnen onze organisatie.
- We hebben een **tweeledige aanpak** opgesteld om beter in te zetten op Loopbaanoriëntatie en -Begeleiding (LOB) in de Leerwerkakkoorden (LWA's).
- We hebben de opbrengsten van de **dagprogrammering** laten onderzoeken en op basis hiervan zijn verbetervoorstellen gedaan. Binnen het NPRZ-gebied bieden 36 po-scholen en 8 vo-scholen dagprogrammering aan, waarbij leerlingen extra lesuren per week krijgen.
- We hebben het **grenzenstellend jongerenwerk** verder uitgebreid naar twintig onderwijslocaties, om de sociale veiligheid in het vo en mbo te blijven bevorderen.
- Met Rotterdamse onderwijsinstellingen hebben we een akkoord bereikt om onze aanpak seksuele **straatintimidatie (SSI)** op hun agenda's te zetten.

1. Overgangsmomenten.

De keuze- en overgangsmomenten in het onderwijs zijn cruciaal in de schoolloopbanen van leerlingen. Voor veel kinderen en jongeren zijn deze momenten lastig. Zeker voor leerlingen met ouders zonder startkwalificatie. In alle sectoren – van voorschool tot universiteit – zagen we dat kinderen van deze ouders minder succesvol zijn dan kinderen van ouders met een startkwalificatie. Ze zijn in het nadeel bij alle overgangsmomenten, maken minder succesvolle keuzes en vallen eerder uit. Het verschil tekent zich nog duidelijker af ten opzichte kinderen van ouders met een afgeronde opleiding in het hoger onderwijs. We zagen in alle sectoren dat de kansenongelijkheid van kinderen toenam[3]. In het Rotterdamse onderwijsbeleid 'Gelijke kansen voor elk talent' spraken we af dat we de kansengelijkheid willen bevorderen door de overgangen tussen de schoolsoorten te verbeteren.

Wat hebben we bereikt?

Overgangsmomenten po-vo

1.1 Beleidsindicator:
Percentuele verdeling advies groep 8, uitgesplitst naar opleidingsniveau van ouders van leerlingen.

In schooljaar 2020-2021 kreeg 55% van de Rotterdamse basisschoolleerlingen een advies havo/vwo, 24% voor vmbo-g/tl, 20% voor vmbo-b/k en 1,4% voor praktijkonderwijs. Het percentage voor een havo/vwo-advies ligt hiermee 5% hoger dan in schooljaar 2019-2020. Ook voor vmbo-g/tl zien we een toename ten opzichte van schooljaar 2019-2020 (2%). Dit hangt mogelijk samen met de oproep vanuit het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) om kansrijker te adviseren.

We zien opnieuw een verband tussen het opleidingsniveau van ouders en het schooladvies van hun kind (figuur 1). Rotterdamse leerlingen van ouders tot en met mbo-1-niveau krijgen vaker het advies voor praktijkonderwijs tot en met vmbo-k. Leerlingen van ouders met een hbo of wo opleidingsniveau krijgen vaker een advies voor vwo.

3 Beleid kansengelijkheid | Over het programma Gelijke Kansen | Gelijke kansen (gelijke-kansen.nl)

Figuur 1. Schooladvies van leerlingen wonend in Rotterdam, naar opleidingsniveau ouders, in 2020-2021

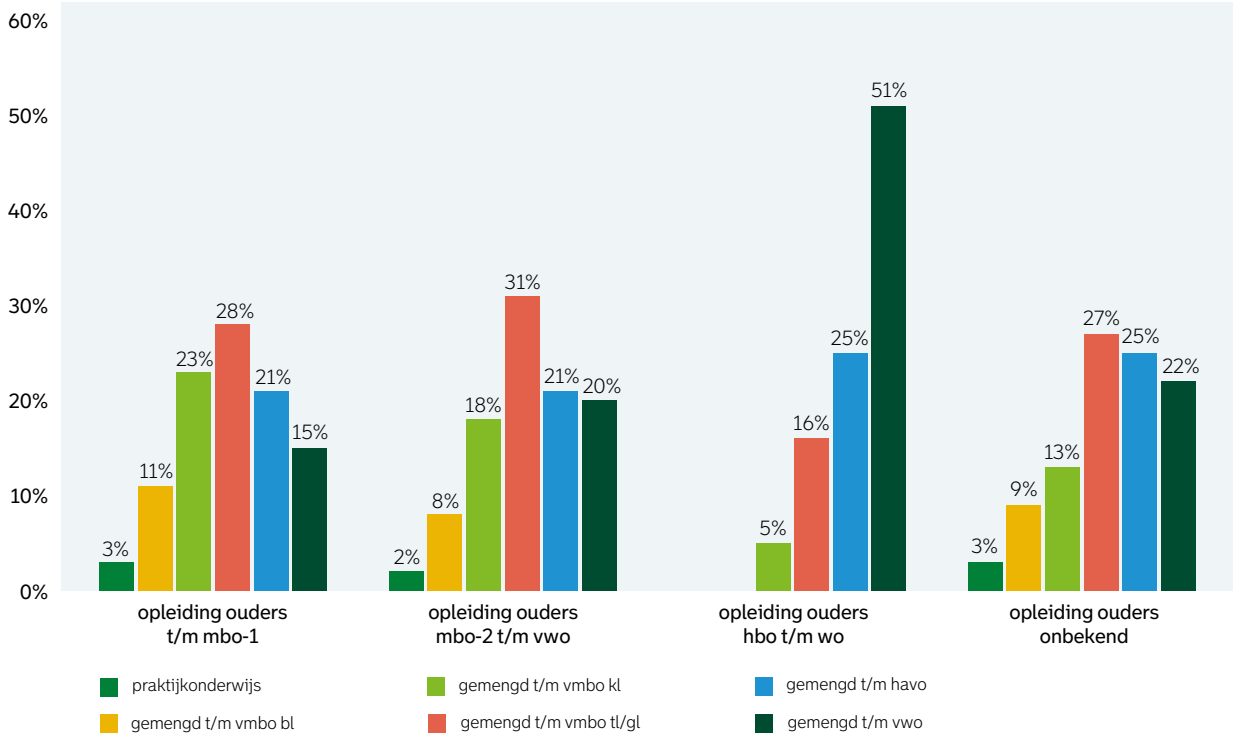

Bron: CBS, SSB, bewerking Risbo/OBI, 2022

Het schooladvies dat leerlingen in groep 8 van de basisschool ontvangen is van belang voor het verdere verloop van de schoolloopbaan. Om het primair (po) en voorgezet onderwijs (vo) dichter bij elkaar te brengen en het maximale uit de potentie van elke Rotterdamse leerling te halen, zijn twee Professionele Leergemeenschappen (PLG's) aan de slag gegaan met het thema overgang po-vo. In een PLG komen mensen vanuit dezelfde mini-cultuur (hier het onderwijs) samen om een vraagstuk te verkennen en al lerend te zoeken naar mogelijke oplossingen.
De eerste PLG onderzocht samen met leerkrachten op welke wijze een objectief advies in het po en de juiste plaatsing in het vo tot stand komt. De bevindingen worden getoetst in de praktijk tijdens een pilot in schooljaar 2022-2023.
De uitkomsten van de verkenning en de pilot van de eerste PLG worden meegenomen in de tweede PLG. Ze moeten de leerkrachten van het po en vo meer inzicht geven in de factoren van het overgangsadvies die gebaat zijn bij de samenwerking tussen het po en vo voor een goede start in het vo.

De kwaliteitsmedewerkers van de schoolbesturen zijn in de tweede PLG aan de slag gegaan met het vormgeven van het proces om te komen tot een passend advies voor elke leerling. Daarbij worden de data van groep 6 tot en met de tweede klas vo gebruikt. Daarnaast moet het advies op een optimistische en realistische manier richting geven aan de potentie van de leerling en is daarmee per definitie kansrijk. Het advies wordt gegeven op het niveau waarop de leerling in klas 1 van het vo floreert en uitgedaagd wordt. Deze bevindingen hebben een plek gekregen in De OverstapRoute[4] 2022-2023.

Gedurende de periode van groep 8 tot en met de 2e klas vo moet er gekeken worden naar de vorm van de overdracht van het po naar het vo die wenselijk is voor de leerling. Naast een overdracht naar het vo is het van belang om ook invulling te geven aan een terugkoppeling vanuit het vo naar het po. Ook dit is een proces in plaats van één moment. Om hier vorm aan te geven is er een handreiking in de maak die tips en ondersteuning biedt bij:

- het succesvol organiseren van een warme overdracht.
- het succesvol invullen van het Onderwijskundig Rapport.
- het succesvol uitlezen van het Onderwijskundig Rapport.

4 In de OverstapRoute zijn de afspraken vastgelegd die de schoolbesturen in Rotterdam en omgeving hebben gemaakt over de overstap naar de middelbare school. De procedure is uitgewerkt voor scholen en voor ouders.

Het Onderwijskundig Rapport is voor schooljaar 2022-2023 aangepast en daarmee handelingsgerichter gemaakt. De vragen zijn gerichter gesteld en vragen meer naar de mogelijkheden van een leerling dan naar wat nog niet goed lukt of een uitdaging is.

Om dat wat geleerd is in de PLG's ook te delen met de onderwijsprofessionals, organiseerde de gemeente samen met de Federatie van Onderwijskoepel-organisaties en Openbaar Onderwijs Rotterdam (FO-KOR), Koers VO en Goed geschud op 12 oktober 2022 de POVO-conferentie. Het thema was 'De overgang van po naar vo: een gezamenlijke overdracht'. Bij het Scheep-vaart en Transport College (STC) werden rond de 200 professionals uit het po en vo bijgepraat over de uit-komsten van de PLG's. Er was ruimte om elkaar te ontmoeten en door middel van workshops werd kennis uitgewisseld. Louise Elffers[5] gaf een inspirerende lezing over kansengelijkheid in het onderwijs.

De OverstapRoute organiseerde in de week van 13 tot en met 17 juni 2022 in samenwerking met de gemeente Rotterdam en andere partners de Week van de Warme Overdracht po-vo. Deze week bedient alle scholen in de regio van Koers VO. Door een mediacampagne (flyers en poster) werd het belang van een warme handelings-gerichte overdracht voor iedere leerling onder de aandacht gebracht. Onderwijsprofessionals in het po en vo, die zich bezighouden met de overgang van leerlingen van het po naar het vo, ontvingen een ansichtkaart met een QR-code. Deze code gaf toegang tot een link naar een filmpje en een artikel van Noëlle Pameijer[6] met uitleg over het belang van een warme handelingsgerichte overdracht en hoe die er uit kan zien. Om als leerkracht concreet aan de slag te kunnen is daarnaast een factsheet ontwikkeld.

Als leerlingen in het derde leerjaar van het vo op een hoger niveau zitten dan geadviseerd door de basisschool, dan noemen we dit 'opstroom'. Zitten ze in het derde jaar op een lager niveau dan geadviseerd, noemen we dit 'afstroom'.

In 2021-2022 zat 77,6% van de derdejaars vo-leerlingen in Rotterdam op het door de basisschool geadviseerde niveau (70,0%) óf een hoger niveau (7,6%) dan geadviseerd (zie figuur 2). Dit is ruim één procent lager dan in schooljaar 2020-2021 (78,9%). Het percentage dat is afgestroomd is echter ook afgenomen met 1,5% ten opzichte van schooljaar 2020-2021 van 12,2% naar 10,7%.

De groep leerlingen waarvan onbekend is op welk niveau zij in het derde leerjaar van het vo zitten, is toegenomen met 2,6% ten opzichte van schooljaar 2020-2021 naar 11,6%. Van deze leerlingen zijn de gegevens niet juist ingevuld of zij zijn uit of naar Rotterdam verhuisd waardoor een link tussen de twee meetmomenten niet te maken is.
De percentages zijn vergelijkbaar met die in Den Haag en Amsterdam. In Utrecht stromen minder leerlingen af (8%), meer leerlingen op (12%) en zit 66% van de leerlingen (ten opzichte van 70% in Rotterdam) in de derde klas vo op het in groep 8 geadviseerde niveau.
In heel Nederland zijn de percentages van leerlingen die op- en afstromen vergelijkbaar. Ten opzichte van de 70% in Rotterdam zit landelijk 74% in de derde klas op het geadviseerde niveau.

De effecten van het wegvallen van de eindtoets in 2020 en het advies om kansrijker te adviseren in 2020 en 2021 zijn in deze cijfers nog niet zichtbaar. We blijven dit monitoren.
Daarnaast wordt met de PLG overgang po-vo gewerkt aan het duiden van deze cijfers. Om zo gerichter te kunnen kijken naar wat nodig is om leerlingen passend te adviseren en inzicht te krijgen in de redenen van op- en afstroom.

5 Louise Elffers is lector Kansrijke Schoolloopbanen in een Diverse Stad aan de Hogeschool van Amsterdam, onderwijsonderzoeker aan de UvA en directeur van het Kenniscentrum Ongelijkheid. Zij richt zich in haar werk op de inrichting van onderwijs(stelsels) en de invloed van die inrichting op de schoolloopbanen van jongeren met verschillende onderwijs- en thuisachtergronden. Het vraagstuk van kansen(on)gelijkheid in het onderwijs vormt een rode draad in haar werk.

6 Noëlle Pameijer ondersteunt leerlingen, leerkrachten en ouders op het gebied van handelingsgerichte diagnostiek en werkt als trajectbegeleider volgens de principes handelingsgericht arrangeren. Zij schreef boeken over handelingsgericht werken in het basis- en voortgezet onderwijs en over handelingsgerichte diagnostiek in de jeugdzorg en het onderwijs.

Figuur 2. Positie van Rotterdamse leerlingen in het derde leerjaar van het voortgezet onderwijs ten opzichte van het schooladvies in groep 8, in 2021-2022

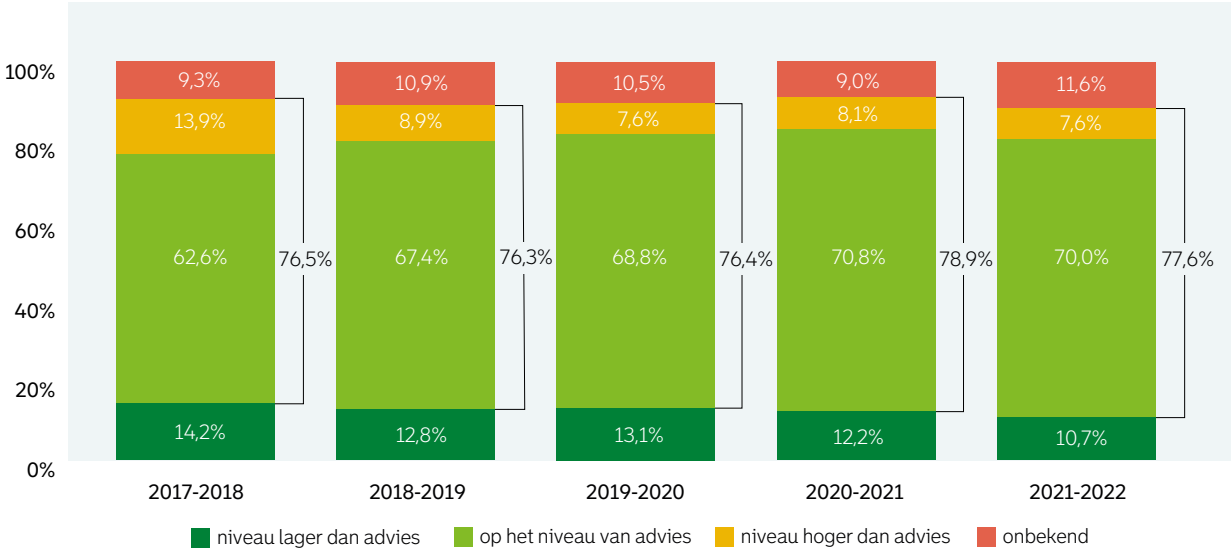

Bron: CBS, SSB, bewerking Risbo/OBI, 2022

1.2 Beleidsindicator:
Op- en afstroom (vmbo, havo, vwo) van leerlingen in het derde leerjaar van het voortgezet onderwijs, uitgesplitst naar opleidingsniveau van ouders.

We zien dat leerlingen van ouders met een opleiding tot en met mbo-1-niveau en van mbo-2 tot en met vwo in het derde jaar van het voortgezet onderwijs vaker afstromen (14% en 13%) dan leerlingen met ouders met een hbo- of wo-opleiding (7%) (zie figuur 3). Dit beeld is vergelijkbaar met de andere grote steden en de rest van Nederland.
In vergelijking met schooljaar 2020-2021 zien we dat het percentage afstroom voor de leerlingen met ouders met een opleiding van mbo-2- tot en met vwo-niveau is afgenomen van 17% naar 13%. En dat 71% van deze leerlingen op hetzelfde niveau zit als geadviseerd in groep 8, ten opzichte van 69% in schooljaar 2020-2021.

School- en eindexamens

Op het moment van schrijven zijn de Rotterdamse slagingspercentages en examencijfers van 2021-2022 nog niet beschikbaar. Als we kijken naar de slagingspercentages voor alle schoolsoorten en leerwegen in het schooljaar 2020-2021, blijken die gedaald ten opzichte van het schooljaar 2019-2020. En ze liggen weer meer in lijn met de schooljaren voor corona (figuur 4). Alleen het percentage geslaagde leerlingen in het vmbo ligt nog 5% hoger dan in schooljaar 2018-2019. Dit beeld is in lijn met de overige G4 en de rest van Nederland.

In schooljaar 2019-2020 is er vanwege corona geen centraal eindexamen afgenomen en waren de schoolexamens bepalend voor het behalen van het vo-diploma. Het ministerie van OCW verruimde de regels voor het centraal examen 2020-2021. Zo werd het tweede tijdvak verlengd van vier naar tien dagen en konden leerlingen gespreid examen doen. Of, als zij in het eerste of tweede tijdvak door corona geen eindexamen of herkansing konden doen, gebruik maken van het derde tijdvak. Leerlingen mochten twee vakken herkansen in plaats van één. Daarnaast was er de mogelijkheid om een onvoldoende voor een niet-kernvak weg te strepen als daarmee het diploma alsnog behaald kon worden.

De gemiddelde eindexamencijfers van het schoolexamen in Rotterdam waren in 2020-2021: een 6,54 voor het vmbo, een 6,46 voor de havo en een 6,79 voor het vwo (zie figuur 4). Deze cijfers zijn in lijn met de cijfers voor corona en vergelijkbaar met de gemiddelde cijfers in de andere grote steden en de rest van Nederland.

Figuur 3. Op- en afstroom in het derde leerjaar van het voortgezet onderwijs ten opzichte van het advies van de basisschool, naar opleidingsniveau ouders in 2021-2022

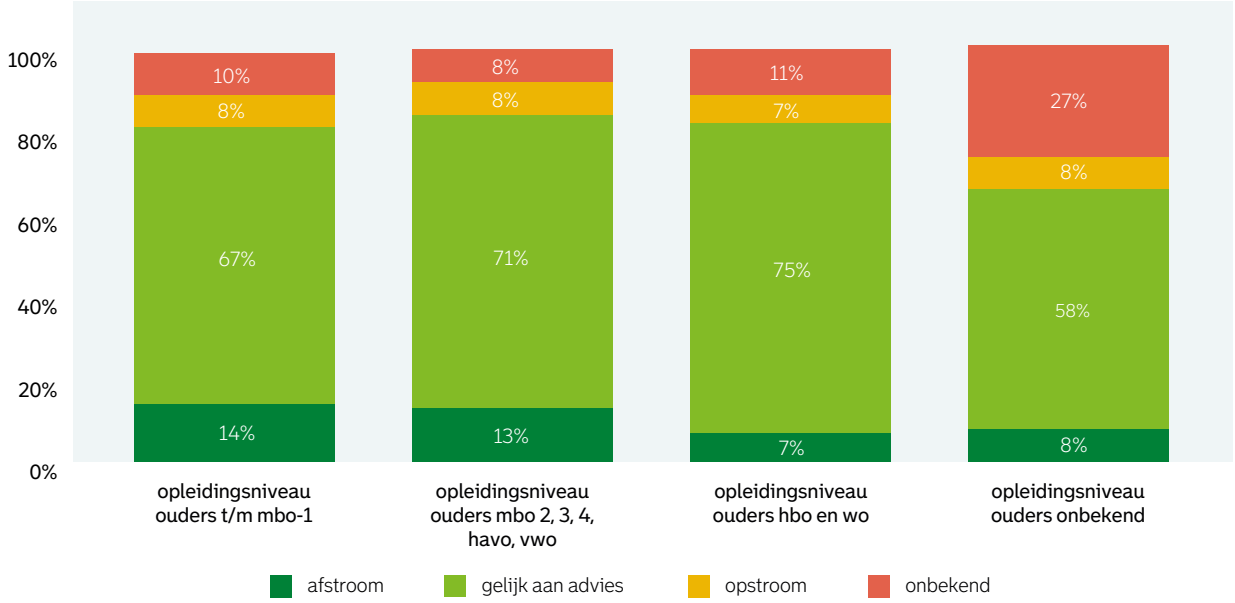

Bron: CBS, SSB, bewerking Risbo/OBI, 2022

Figuur 4. Geslaagden en gemiddelde schoolexamencijfers op Rotterdamse scholen

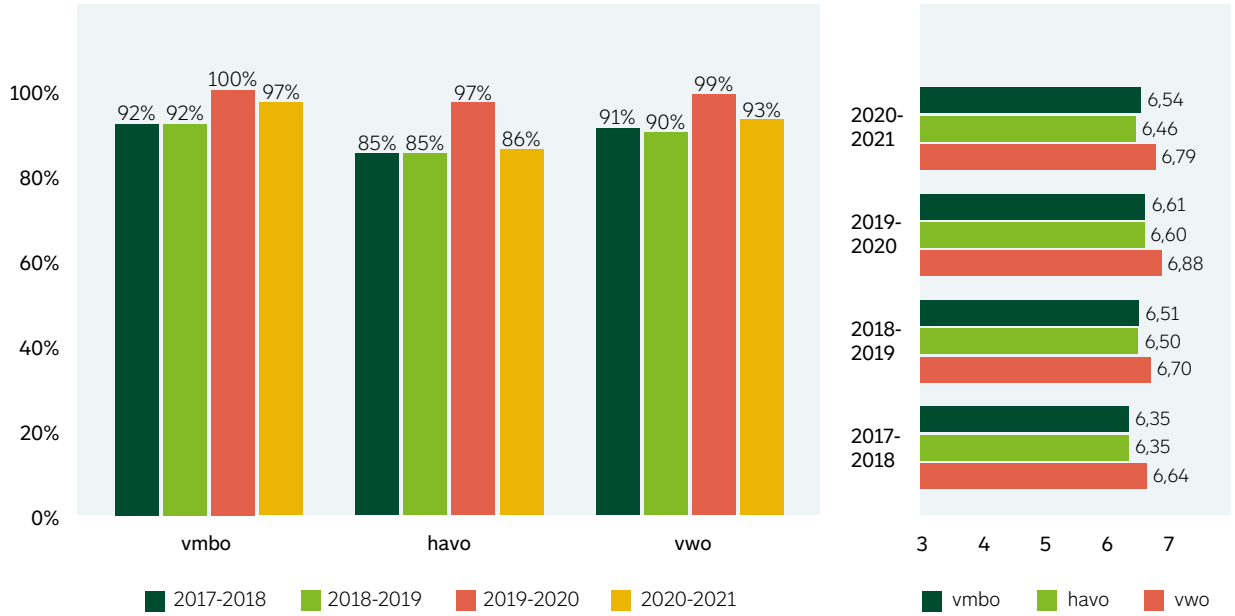

Bron: Inspectie van het Onderwijs, bewerking gemeente Rotterdam, OBI 2022

Doorgaande lijn voor- naar vroegschool

Om de kwaliteit van de doorgaande leerlijn te verbeteren, formuleerde de gemeente in 2021 met alle voor- en vroegschoolse (vve) partners afspraken voor het verbeteren van de doorgaande lijn tussen de voor- en vroegschool. Scholen werken hierdoor doelgericht aan het verder verbeteren van de kwaliteit van groep 1 en 2. Met bijna alle schoolbesturen zijn vervolgens in 2022 resultaatafspraken gemaakt. Omdat het binnen de vve belangrijk is dat de opbrengsten van de vve besproken worden tussen gemeente, schoolbesturen en kinderopvang, heeft het Rijk in 2010 een wettelijke verplichting opgenomen[7]. Gemeenten en schoolbesturen maken resultaatafspraken voor vroegschoolse educatie. De meerwaarde van het maken van resultaatafspraken is dat hiermee de dialoog over de opbrengsten van vve gevoerd kan worden.
Om basisscholen en voorscholen te ondersteunen bij de uitvoering van de resultaatafspraken zijn best practices ontwikkeld en beschikbaar gesteld. Deze best practices zijn terug te vinden op www.onderwijs010.nl.

De schoolbesturen delen in het eerste kwartaal van 2023 de eerste opbrengsten van de resultaatafspraken met de gemeente. Omdat het de eerste keer is dat de data aangeleverd worden, gaan we met de besturen evalueren of de opbrengsten het gewenste inzicht in de kwaliteitsontwikkeling laten zien van groep 1 en 2.

Doorstroom mbo - hbo - universiteit

Tijdens schooljaar 2021-2022 konden leerlingen van het vo weer op grotere schaal fysiek kennis maken met hun vervolgopleiding. Onderwijsinstellingen voor mbo en hoger onderwijs hebben hierbij ervaringen uit de coronatijd benut waarin alleen online voorlichting mogelijk was. Dit resulteerde in schooljaar 2021-2022 in een divers aanbod van fysieke en online kennismakingen met mogelijke vervolgopleidingen voor scholieren.

Voor een soepele overgang van het vo naar het vervolgonderwijs werken de onderwijsinstellingen in Rotterdam samen aan de hand van convenanten en samenwerkingsverbanden. Voorbeelden van acties zijn een gezamenlijke visie op de doorstroom van vmbo naar mbo, de inzet van een toolkit voor de overgang van het vo naar het hoger onderwijs, en het gebruik van data om doorstroom en studiesucces met elkaar te bespreken en te verklaren. Tot slot maakten het mbo en hbo doorstroomafspraken.

Subsidie

In 2021-2022 subsidieerden we - in cofinanciering met de schoolbesturen - de uitvoering van de OverstapRoute 2021-2022 door Koers VO. In de OverstapRoute zijn de afspraken vastgelegd voor de overstap naar de middelbare school. Alle schoolbesturen in Rotterdam en omgeving maken onderdeel uit van De OverstapRoute en wezen hun schoolontwikkelbudget op 54 scholen toe aan het thema overgangsmomenten.

De gemeente verleende in 2021-2022 subsidie aan het project de Talentenklassen[8]. Basisscholen selecteerden zo'n 100 leerlingen uit groep 8, die een schooljaar lang op woensdagmiddag lessen volgden op havo- en vwo-scholen. Dit betrof lessen in Nederlandse taal en algemene ontwikkeling. Hun ouders werden ook betrokken bij dit project.

7 Art. 160 WPO.
8 Talentenklassen – Sezer

Organisatie en uitvoering 2023

In 2023 blijven we in samenwerking met het Rotterdamse onderwijsveld sturen op het verbeteren van onderwijsovergangen en continueren we de uitvoering van gemaakte afspraken. We houden een vinger aan de pols waar het gaat om de impact van corona op de doorstroom en opstroom van leerlingen en studenten. Komend jaar werken we aan de volgende acties:

- Op basis van de verkregen inzichten vanuit onderzoeken en de PLG's, herijken we waar nodig de afspraken over goede opstroom- en doorstroommogelijkheden van alle leerlingen. Zo blijven we ons inzetten om de kansengelijkheid te vergroten.
- We vertalen de uitkomsten van de professionele leergemeenschap (PLG) op de overgang po-vo naar concrete eindproducten op het gebied van data, overdracht en kennisuitwisseling. Deze producten helpen de onderwijsprofessionals te komen tot een passend advies en een passende school binnen een passend proces voor elke leerling, die de overstap van het po naar het vo maakt.
- We werken aan een duurzaam vervolg van de PLG overgang po-vo als de begeleiding van Goed geschud[9] stopt. Daarbij denken we na over de wijze waarop we inzichtelijk maken of dat wat bedacht is, ook werkt in de praktijk (monitoring) en hoe we bijsturen waar nodig.
- We maken afspraken met De OverstapRoute over hoe scholen en ouders beter bereikt kunnen worden met alle ontwikkelde materialen, zodat alle leerlingen de juiste overstap van het po naar het vo maken.
- We verwerken de gevolgen van de Doorstroomtoets[10] (die vanaf schooljaar 2023-2024 van kracht is) in De OverstapRoute.
- Om het belang en het doel van een warme overdracht bij alle scholen onder de aandacht te blijven brengen, organiseert De OverstapRoute ook in schooljaar 2022-2023 de Week van de Warme Overdracht.
- In 2023 organiseren we weer samen met FOKOR en Koers VO een POVO-conferentie om de samenwerking tussen het po en vo te bevorderen en kennisuitwisseling mogelijk te maken.
- Scholen gaan de resultaatafspraken tussen de voor- en vroegscholen implementeren. Hiermee versterken we de doorgaande lijn van voor- naar vroegscholen, omdat zij werken met dezelfde kwaliteitsdomeinen. Denk hierbij aan afstemming over aanbod aan de kinderen, ouderbetrokkenheid, bijscholing van personeel et cetera. De kwaliteitsdomeinen zijn uitgewerkt in de resultaatafspraken.
- We brengen de best practices en de filmpjes over kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie meer onder de aandacht van scholen en peuterspeelzalen. We evalueren met de besturen of de filmpjes en het ondersteuningspakket de scholen en de voorscholen hebben geholpen bij het versterken van de educatieve kwaliteit.
- Om de samenwerking tussen het vo en het mbo te bevorderen en kennisuitwisseling mogelijk te maken, faciliteren we in 2023 een vo-mbo conferentie.
- We faciliteren kennisdelingsbijeenkomsten tussen de verschillende overgangen. Daar gaan we aan de slag met de antwoorden op de vragen: waar lopen de overgangen tegen dezelfde uitdagingen aan? Waar kunnen ze van elkaar leren? Welke concrete afspraken zijn hierover te maken?

9 Goed geschud - Organisatieadviesbureau in Utrecht.

10 Eindtoets basisschool wordt doorstroomtoets | Schooladvies en eindtoets basisschool | Rijksoverheid.nl

2. Kwaliteit en toegankelijkheid.

De gevolgen van corona op de leerprestaties van leerlingen zijn dit jaar nog zichtbaar. Ook zijn er in Rotterdam en in de rest van Nederland[11] (grote) kwaliteitsverschillen tussen scholen. Scholen met vergelijkbare leerlingpopulaties bereiken niet dezelfde resultaten met hun leerlingen. Om de kwaliteit en toegankelijkheid van het onderwijs te verbeteren hebben we ingezet op vier sporen:

1. **We nemen maatregelen op het gebied van de toegankelijkheid van de voorschool.**
2. **We stellen een kwaliteitskader en -monitor vast voor de vroegschool.**
3. **We zetten in op het verhogen van de onderwijskwaliteit en het verkleinen van schoolverschillen.**
4. **We maken afspraken over de optimalisatie en spreiding van het stedelijk onderwijsaanbod van primair, voortgezet en (voortgezet) speciaal onderwijs.**

Wat hebben we bereikt?

Voorschoolse educatie

Tijdens de coronapandemie liep de deelname aan de Rotterdamse voorschoolse educatie door doelgroeppeuters[12] in 2020 aanzienlijk terug. In de afgelopen vier jaren schommelde het bereik van 3-jarige doelgroeppeuters met de indicatie Extra spelen en leren rond de 80%. Het totale bereik van 2- en 3-jarige doelgroeppeuters met de indicatie Extra spelen en leren nam namelijk af van 4.090 in 2019 naar 3.460 in 2020: een daling van 15%.

Om het bereik onder doelgroeppeuters te verhogen is in het schooljaar 2021-2022 een campagne gevoerd met

11 Bronnen: Inspectie van het Onderwijs (2017). Staat van het onderwijs, 2017 en McKinsey (2020). Een verstevigd Fundament voor iedereen.

12 Een doelgroeppeuter is een peuter aan wie het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) de indicatie Extra aanbod spelen en leren afgeeft. Peuters krijgen een indicatie Extra aanbod spelen en leren als de ouder maximaal mbo-1 niveau heeft behaald, of als de thuistaal niet Nederlands is en de ouder maximaal mbo-4 niveau heeft behaald, of als uit de observatie van het CJG blijkt dat het kind een ontwikkelingsachterstand heeft. Peuters krijgen van de houder een indicatie Gelijke kansen als hun ouders aantoonbaar gebruik maken van wettelijke schuldsanering.

een gratis en vrijblijvend kennismakingsaanbod voorschoolse educatie voor doelgroeppeuters. In het voorjaar van 2022 is deze campagne geëvalueerd. De actie had onvoldoende effect en is daarom in overleg met de kinderopvanginstellingen beëindigd.
Vanuit de kinderopvanginstellingen blijven we signalen ontvangen dat de deelname aan voorschoolse educatie achterblijft. De angst voor corona en de negatieve publiciteit van de Toeslagenaffaire spelen hier waarschijnlijk mee.

Om het bereik te verbeteren werden in 2022 gebiedsanalyses gemaakt van aanbod en gebruik van voorschoolse educatie. In samenspraak met kinderopvanginstellingen, basisscholen en sleutelfiguren uit de wijk willen we het belang van voorschoolse educatie nog beter voor het voetlicht brengen bij de ouders van peuters met een (risico op) taal- of ontwikkelingsachterstand.

Figuur 5. Totaal aantal driejarige Rotterdamse doelgroeppeuters en het bereikte aantal en percentage van deze driejarige doelgroeppeuters met het extra aanbod spelen en leren

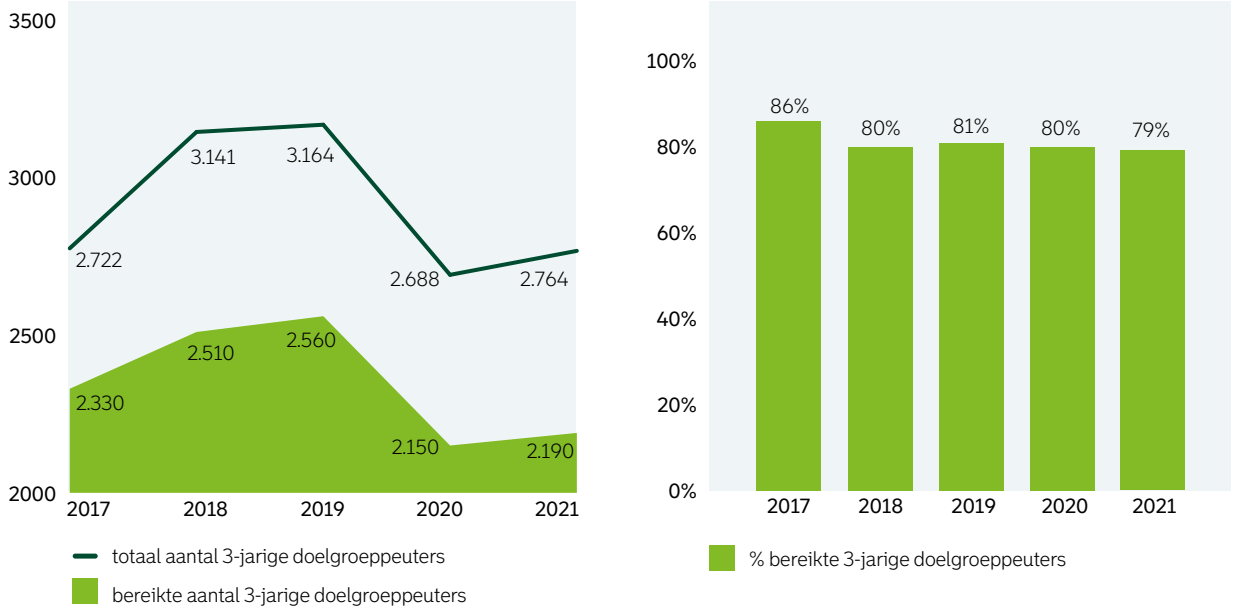

Bron: Feitenkaart VVE-monitor, OBI, gemeente Rotterdam 2022.

Figuur 6. Percentage Rotterdamse basisschoolleerlingen[13] op het streefniveau[14] van de referentieniveaus taal, lezen en rekenen van 2015-2016 t/m 2020-2021[15]

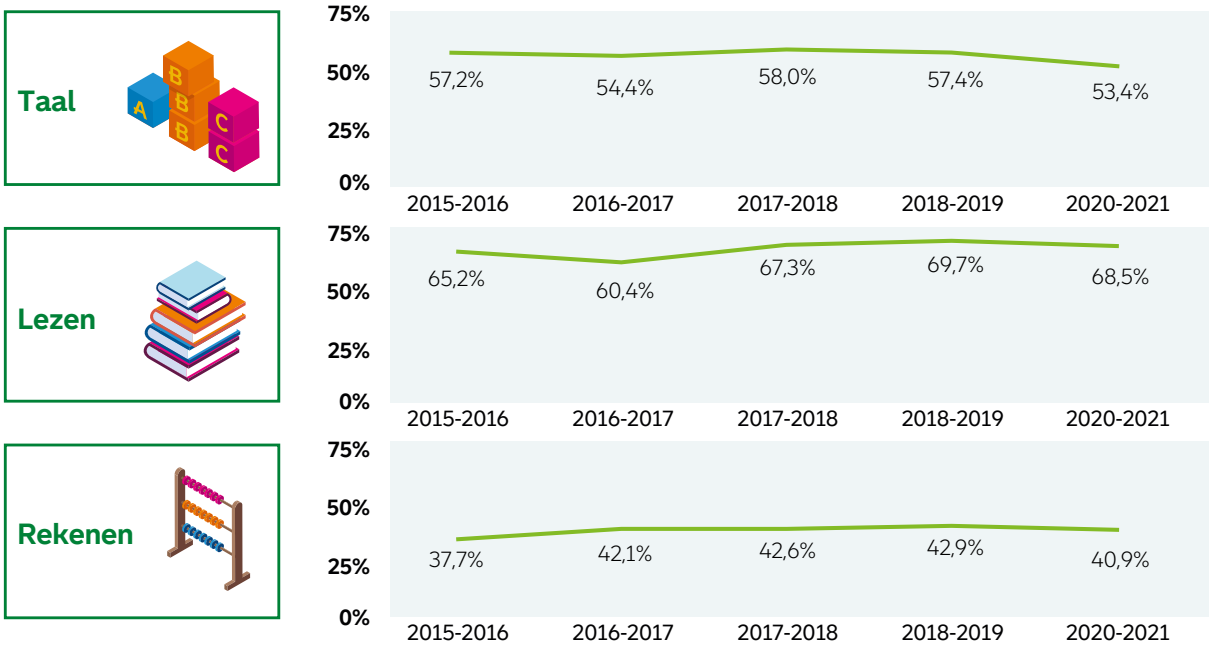

Bron: CBS, SSB, bewerking Risbo/OBI 2022

Onderwijskwaliteit

De referentieniveaus van taal, lezen en rekenen geven een beeld van het percentage leerlingen dat het streefniveau behaalt. De referentieniveaus worden bepaald aan de hand van de eindtoetsen. In schooljaar 2019-2020 is geen eindtoets afgenomen en in schooljaar 2020-2021 hebben de uitslagen geen officiële status. In het schooljaar 2021-2022 zijn weer eindtoetsen afgenomen bij leerlingen van groep 8. Door de impact van corona en de verschillen in status van de eindtoetsen van afgelopen jaren is het moeilijk met elkaar te vergelijken en te duiden. Daarnaast is nog steeds de impact van corona terug te zien in de cijfers.

Uit landelijk onderzoek[16] blijkt dat de leervertragingen bij rekenen, wiskunde en spelling nog steeds groot zijn. Begrijpend lezen gaat weer net zo goed als voor corona. In Rotterdam is onderzoek[16] gedaan door een aantal schoolbesturen naar het herstel in de vakken rekenen, spelling en begrijpend lezen. Hierin komt naar voren dat in Rotterdam een sterk herstel te zien is, sterker dan op scholen gemiddeld in Nederland. Splitsen we het herstelvermogen uit naar de verschillende vakken, dan zien we dat met name spelling er in positieve zin uitspringt. Rekenen en begrijpend lezen zitten weer op het niveau van voor corona.

In oktober 2022 zijn twee scholen in het primair onderwijs als onvoldoende en twee als zeer zwak beoordeeld door de Inspectie van het Onderwijs. In het (voorgezet) speciaal onderwijs is één school als zeer zwak beoordeeld.

Optimalisatie onderwijsaanbod po en vo

De gemeente is verantwoordelijk voor het goed huisvesten van scholen in het primair, voortgezet en speciaal onderwijs en investeert daarom fors in onderwijshuisvesting. Onder andere om de kwaliteit van de huisvesting van scholen te verbeteren, maar ook om een evenwichtiger onderwijsaanbod in de stad te realiseren.

13 Het gaat hierbij om alle Rotterdamse leerlingen die op een bassischool zitten. Bij het opstellen van de targets is uitgegaan van cijfers over referentieniveaus van alle leerlingen op Rotterdamse scholen. In het dashboard Onderwijs staan ook de referentieniveaus van alle leerlingen op Rotterdamse basisscholen in vergelijking met de G4 en landelijk.

14 Bij taal en lezen is het streefniveau (1S) gelijk aan referentieniveau 2F. Bij rekenen zijn 1S en 2F samengevoegd sinds dit schooljaar. Daarom wijken de gepresenteerde cijfers iets af van de cijfers in de vorige voortgangsrapportage waarin alleen 1S was meegenomen.

15 DUO geeft aan dat door discrepantie in de normering de referentieniveaus voor schooljaren 2018-2019 en 2020-2021 niet volledig vergelijkbaar zijn over de gehele linie heen. Dit betekent niet dat de referentieniveaus onbruikbaar zijn geworden, maar dat we voorzichtig moeten zijn met conclusies.

16 Factsheet NCO leergroei mei 2022. Nationaal Cohortonderzoek Onderwijs | Factsheets leergroei

16 Document RotterdamRaad - [22bb005066] Bijlage behorende bij 22bb5034 over Impact 2 jaar corona op kernvakken leerjaar 6-8 - iBabs RIS

Figuur 7. Inspectieoordelen scholen in het (speciaal) basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs op 1 september 2019, 2020, 2021 en 2022

(Speciaal) basisonderwijs	Goed	Voldoende	Onvoldoende of (zeer) zwak	Zonder (actueel) oordeel
2022	**18**	**52**	**4**	**127**
2021	13	51	4	137
2020	11	51	5	139
2019	5	159	2	40

(Voortgezet) speciaal onderwijs	Goed	Voldoende	Onvoldoende of (zeer) zwak	Zonder (actueel) oordeel
2022	**4**	**15**	**1**	**17**
2021	4	15	0	19
2020	2	8	0	27
2019	2	33	0	6

Bron: DUO, inspectieoordelen, 1 september 2019, 2020, 2021, 2022

2.1 Beleidsindicator:
Gedragen afspraken over optimalisering van stedelijk aanbod in het primair onderwijs

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2020-2023 (IHP)

In samenwerking met het Rotterdamse onderwijs is het Integraal Huisvestingsplan 2020-2023 (IHP)[17] [18] opgesteld. Hierin staat hoe de huisvesting van Rotterdamse scholen in de komende jaren gerenoveerd of vernieuwd wordt. Het IHP kent twee centrale ambities die vooruitkijken naar 2035. Een evenwichtiger onderwijsaanbod en een betere kwaliteit van de huisvesting. Daarnaast is het IHP voor gymzalen vastgesteld.
Er is een start gemaakt met een nieuw Integraal Huisvestingsplan voor 2024-2027. Daartoe is in 2022 een 0-meting uitgevoerd, om te komen tot een nieuwe lijst van panden die in aanmerking komen voor vervangende nieuwbouw of renovatie. Het IHP Gym wordt hierin geïntegreerd. In 2022 zijn er 8 nieuwe schoolgebouwen opgeleverd.

Huisvestingsprogramma 2022

Op basis van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Rotterdam kunnen schoolbesturen jaarlijks voor 15 oktober een aanvraag indienen voor huisvestingsvoorzieningen via het gemeentelijk huisvestingsprogramma. Bijvoorbeeld voor de uitbreiding van een schoolgebouw, tijdelijke huisvesting, medegebruik en ingebruikname. Schoolbesturen hebben 124 aanvragen ingediend, die zijn opgenomen in het huisvestingsprogramma 2022. Sinds 2021 kunnen schoolbesturen ruimte voor voorschoolse educatie aanvragen. Hierdoor is de huisvesting van voorschoolse educatie binnen de basisschool op veel plaatsen gegarandeerd. In 2021 is hiervan op grote schaal gebruikgemaakt. In 2022 betreft het nog slechts enkele aanvragen (6).

17 integraalHuisvestingsplanOnderwijsRotterdamDeel1.pdf
18 IHP-Onderwijs-Rotterdam-2020-2023-deel-2.pdf (onderwijs010.nl)

Figuur 8. Inspectieoordelen afdelingen in het voortgezet onderwijs op 1 september 2019, 2020, 2021 en 2022

Voortgezet onderwijs		Goed	Voldoende	Onvoldoende of (zeer) zwak	Zonder (actueel) oordeel
	2022	**19**	**21**	**0**	**83**
	2021	20	23	5	91
	2020	19	44	2	81
	2019	13	62	3	61

Bron: DUO, inspectieoordelen, 1 september 2019, 2020, 2021, 2022

Ventilatie in scholen

Goede ventilatie is van belang voor een gezond binnenklimaat. De coronacrisis heeft het belang hiervan benadrukt. Het Rijk heeft hiervoor middelen beschikbaar gesteld door de Specifieke Uitkering Ventilatie In Scholen (SUVIS). Dit is een uitkering voor scholen om het binnenklimaat van bestaande schoolgebouwen te verbeteren. Landelijk is hiervoor 200 miljoen euro beschikbaar gesteld. Gemeenten konden in overleg met schoolbesturen een aanvraag indienen. Het gaat hierbij vooral om de financiering van de bouw- en installatiekosten. Tot 30 april 2022 was er de mogelijkheid om een aanvraag in te dienen. De gemeente heeft 51 aanvragen ingediend, waarvan er 45 door het Rijk zijn toegekend. Vanaf 18 juli 2022 is de Maatwerkregeling ventilatie op scholen beschikbaar (140 miljoen euro landelijk). Dit is een vervolg op de SUVIS-regeling en bedoeld om de meest urgente ventilatieproblemen bij scholen aan te pakken. Net als de SUVIS-regeling is deze regeling op basis van cofinanciering.

2.2 Beleidsindicator:
Vastgestelde optimalisatie van spreiding en aanbod vo op Noord

Herontwerp voortgezet onderwijs op Zuid

Doelen van het convenant Voortgezet onderwijs Rotterdam-Zuid zijn betere huisvesting, meer plek voor leerlingen, variatie in het onderwijsaanbod, spreiding van scholen en een betere doorstroming naar verschillende onderwijsniveaus. De nieuwbouwprojecten uit het convenant zijn in voorbereiding. De verwachte oplevering van scholen in het Stadionpark is in 2025.

Het Zuider Gymnasium is in het eerste kwartaal van 2022 opgeleverd en in gebruik genomen. Verder is in 2021 besloten dat de gemeente, stichting BOOR en Hogeschool Rotterdam samenwerken aan een nieuw schoolcomplex in het ontwikkelgebied Parkstad, de Onderwijslocatie Laan op Zuid. Een unieke samenwerking tussen het voortgezet en hoger onderwijs en een verrijking van het onderwijsaanbod op Zuid. De nieuwbouw is naar verwachting in 2026 klaar. Dat er nu meer ruimte komt voor hoger onderwijs past ook bij de ambitie van de gemeente Rotterdam en de onderwijspartners voor meer hoger onderwijs op Zuid.

Afspraken vo op Noord

In vervolg op de afspraken in het herontwerp VO op Zuid zijn in 2020 afspraken gemaakt tussen alle schoolbesturen voor voortgezet onderwijs over het aanbod op Noord. Deze afspraken zijn vastgelegd in het Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen 2021-2026. Er zijn een aantal inhoudelijke afspraken gemaakt over het verbeteren van kansengelijkheid, betere voorbereiding van leerlingen op de toekomst en gezamenlijke werving. Daarnaast zijn afspraken gemaakt over adequate huisvesting en maximumaantal leerlingen.
Scholen die de laatste jaren meer aanmeldingen kregen dan er plaats was, krijgen meer ruimte door tijdelijke huisvesting te vervangen door permanente uitbreiding. Dat betreft het Laurens Lyceum, Montessori Lyceum en Rudolf Steiner College.

Figuur 9. Aanvraag schoolontwikkelingsbudget

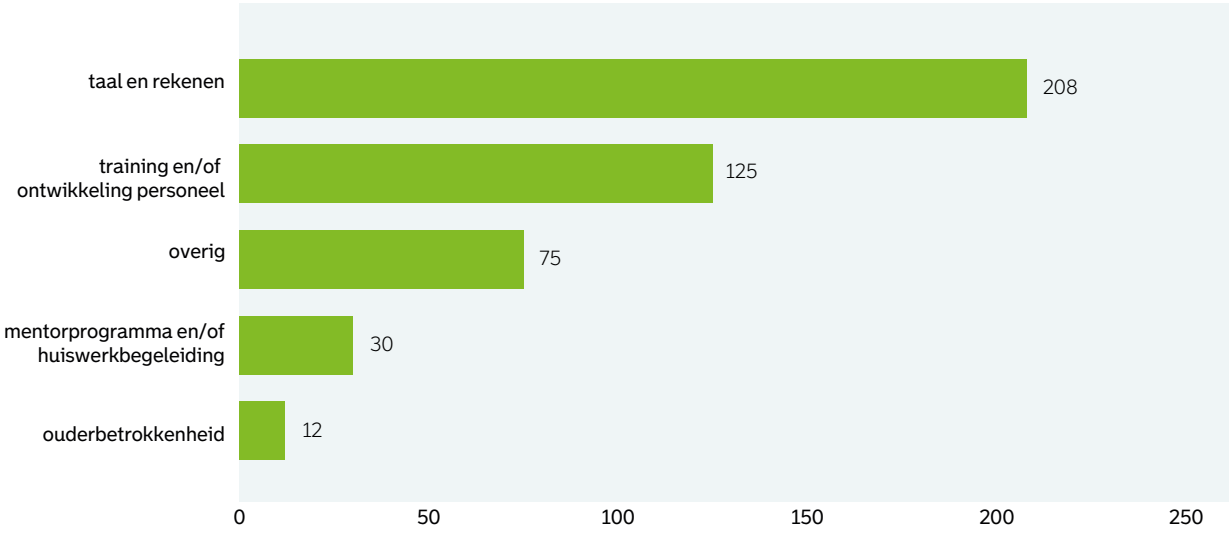

Bron: Gemeente Rotterdam, afdeling Onderwijs, 2022

Subsidie

Voor het verbeteren van de schoolprestaties, het verkleinen van de schoolverschillen en het wegwerken van coronavertragingen, zijn afspraken gemaakt met scholen. Het Rotterdams beleid biedt sterke scholen de ruimte om te doen waar ze goed in zijn: onderwijskansen vergroten. Over scholen waar de onderwijskwaliteit tekort dreigt te schieten, maakt de gemeente afspraken met de schoolbesturen. De subsidie aan deze scholen richt zich volledig op onderwijskwaliteit. Bij deze scholen denken experts ook mee in de plannen om de beoogde resultaten te behalen. Scholen die het schoolontwikkelbudget alleen mochten inzetten voor verbetering van de onderwijskwaliteit, zetten het budget vooral in voor taal en rekenen en training en ontwikkeling van het personeel. Het vroegtijdig signaleren van problemen en de inzet van een verbeterplan, moeten voorkomen dat de scholen afglijden naar een onvoldoende inspectieoordeel. Het is positief dat schoolbesturen hierin samen met de gemeente optrekken.

Schoolbesturen hebben op 226 scholen het schoolontwikkelbudget ingezet op het thema kwaliteit en toegankelijkheid. Met dit budget organiseerden besturen ook activiteiten rondom taal en rekenen, training en ontwikkeling van personeel, mentorprogramma's, huiswerkondersteuning en ouderbetrokkenheid (zie figuur 9).

Organisatie en uitvoering 2023

Voor- en vroegschoolse educatie

In 2023 zetten we onverminderd in op het bereiken van zo veel mogelijk doelgroeppeuters voor de voorschoolse educatie. We gebruiken de in 2022 gemaakte gebiedsanalyses om succesfactoren te benoemen en die te gebruiken in gebieden waar het bereik lager is dan gemiddeld.
Daarbij brengen we samen met de kinderopvanginstellingen, scholen, maatschappelijke partners en sleutelfiguren in de wijk het belang van voorschoolse educatie nog beter voor het voetlicht bij ouders van peuters met een (risico op) taal- of ontwikkelingsachterstand.

Onderwijskwaliteit

De verbetering van schoolprestaties en het verkleinen van schoolverschillen houdt ook in 2023 de focus. Het schoolontwikkelingsbudget wordt door scholen gebruikt om ingezette ontwikkelingen te versterken. Hierover maken we afspraken met de schoolbesturen.

Optimalisatie onderwijshuisvesting

Dit gaan wij doen:

- We starten en voeren zoveel mogelijk projecten uit die opgenomen zijn in de Integrale Huisvestings Plannen (onderwijs en gym). In 2023 verwachten we de oplevering van 17 projecten.
- De permanente uitbreiding van Laurens Lyceum, Montessori Lyceum en Rudolf Steiner College wordt in gang gezet.
- In 2023 wordt het Integraal Huisvestings Plan Onderwijs (2024-2027) opgeleverd.
- In het nieuwe IHP willen we gebruik maken van gebiedsanalyses (wijkindex). We vinden het belangrijk dat de investeringen in nieuwe schoolgebouwen ook een bijdrage leveren aan wat nog meer nodig is in de wijk.

3. Aansluiting onderwijs-jeugdhulp.

In Rotterdam willen we de ontwikkelkansen voor alle Rotterdamse kinderen en jongeren vergroten. Ook voor de kinderen en jongeren voor wie extra ondersteuning, hulpverlening en zorg nodig is. Daarvoor werken we aan een dekkend ondersteuningsaanbod waarin het aanbod aan onderwijs en zorg op elkaar afgestemd is. Doel daarvan is dat er voor ieder kind een vorm van onderwijs (of in bredere zin ontwikkeling) beschikbaar is, waar nodig in combinatie met (jeugd)hulp. Voor kinderen en jongeren die geen onderwijs kunnen volgen op school, dragen we eraan bij dat zij op een zorglocatie ook een vorm van ontwikkelingsgericht aanbod krijgen.

Bij de aansluiting tussen onderwijs en jeugdhulp werken gemeente, samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs en scholen samen voor een goede afstemming tussen de hulp en ondersteuning die de school en de samenwerkingsverbanden bieden en die de gemeente biedt. Vanuit de gemeente gaat het om preventief aanbod, wijkteams en gecontracteerde zorg- en hulpverleningsinstanties.

Aangezien het onderwijs en de gemeente handelen op basis van verschillende wet- en regelgeving is dit een complexe opgave. Maar onderwijsveld, (jeugd)zorgaanbieders en gemeente willen dit samen voor elkaar krijgen.
Het onderwijs en de kinderopvang vormen samen belangrijke leefwerelden van kinderen. Ze zijn daarmee ook de meest logische plekken om verbinding te leggen tussen de thuissituatie, talentontwikkeling en ondersteuning op maat. Dat vraagt om een goede organisatie van de aansluiting tussen school en jeugdhulp via de wijkteams en het CJG. Dan kunnen we eerder hulp bieden en verergering van problemen voorkomen.

Wat hebben we bereikt?

Thuiszittersaanpak

3.1 Beleidsindicator:
Eind 2020 zit geen kind langer dan drie maanden thuis zonder een passend aanbod van onderwijs en/of zorg[19].

In Rotterdam registreert de Taskforce Thuiszitters op basis van de cijfers van leerplicht het aantal thuiszitters (zonder vrijstelling), de redenen van thuiszitten en de uitstroom. Het totaal aantal leerlingen dat thuiszit, is gestegen van 340 leerlingen in schooljaar 2020-2021,

19 Deze doelstelling was opgenomen in de G4-aanpak thuiszitters.

naar 429 leerlingen in het schooljaar 2021-2022. Van deze leerlingen zitten er 260 langer dan drie maanden thuis zonder een passend aanbod aan onderwijs en/of zorg. Het algemene beeld is dat corona heeft geleid tot een toename van mentale problematiek, die kan leiden tot schoolziekteverzuim en zelfs tot uitval en thuiszitten van leerlingen. Bij thuiszittende leerlingen is sprake van zeer complexe problematiek. Verschillende factoren op school, in de thuissituatie en bij de kinderen zelf spelen een rol. Maatwerk en combinaties van inzet vanuit onderwijs en zorg zijn nodig. Ondanks hoge prioriteit die aan aanwezigheid op school wordt gegeven, blijft het lastig om op korte termijn het juiste passende aanbod voor deze leerlingen te realiseren. Vaak kost dit meer tijd dan drie maanden.

Het tweesporenbeleid dat we in Rotterdam volgen naar landelijk en internationaal voorbeeld is:

- inzetten op aanwezigheid (de preventieve aanpak)
- aanbieden van onderwijs en/of jeugdhulp die het kind nodig heeft om leren en ontwikkelen mogelijk te maken.

In het kader van de preventieve aanpak wordt door het CJG, de interventie Preventieve Aanpak Terugdringen Schoolziekteverzuim (PATS) uitgevoerd op 40 vo scholen. In het po is op vier pilotscholen begonnen met het voeren van het 'Oog voor de startgesprek', geïnitieerd door de gemeente met PPO. Doel is bewustwording over aanwezigheid te vergroten en het gesprek te voeren over hoe de aanwezigheid van kinderen op school te bevorderen. Ook wordt in dit gesprek met de school (directeur, intern begeleider) en de partners (CJG, smw, wijkteam, Leerplicht en de begeleider passend onderwijs van PPO) afspraken gemaakt wie wat doet bij verzuim om de kinderen, ouders en leerkracht optimaal te ondersteunen en te voorkomen dat het verzuim tot uitval leidt.

Voor het tweede spoor, het tijdig aanbieden van onderwijs en/of jeugdhulp, zijn scholen, de samenwerkingsverbanden en gemeente gezamenlijk aan zet. Zij werken samen in de Taskforce Thuiszitters. De Taskforce komt driewekelijks bij elkaar en loopt de lijst van thuiszittende leerlingen door, die door Leerplicht wordt aangeleverd. De Taskforce heeft mandaat om kinderen op school te plaatsen. Daar waar kinderen jeugdhulp nodig hebben wordt het wijkteam als verbinder ingezet. Het oplossingspercentage van het kernteam voor het totaal (5-18 jaar) is 83 procent, één procent hoger dan vorig jaar.

Voor ongeveer twintig thuiszittende Rotterdamse leerlingen bleek het Zorg Onderwijs Centrum het afgelopen jaar een goede oplossing. Deze zorg-onderwijsvoorziening biedt trajecten aan thuiszittende leerlingen. In navolging van de huidige voorzieningen zijn in 2022 voorbereidingen getroffen voor ontwikkelings- en onderwijsgerichte dagprogramma's in de nieuwe inkoop jeugdhulp. Verwacht wordt dat deze programma's voorkomen dat leerlingen thuis komen te zitten en dat zij een plek bieden voor leerlingen die zijn uitgevallen.

Figuur 10. Totaal aantal Rotterdamse thuiszitters van 5 -18 jaar (opgelost en onopgelost) naar schooljaar

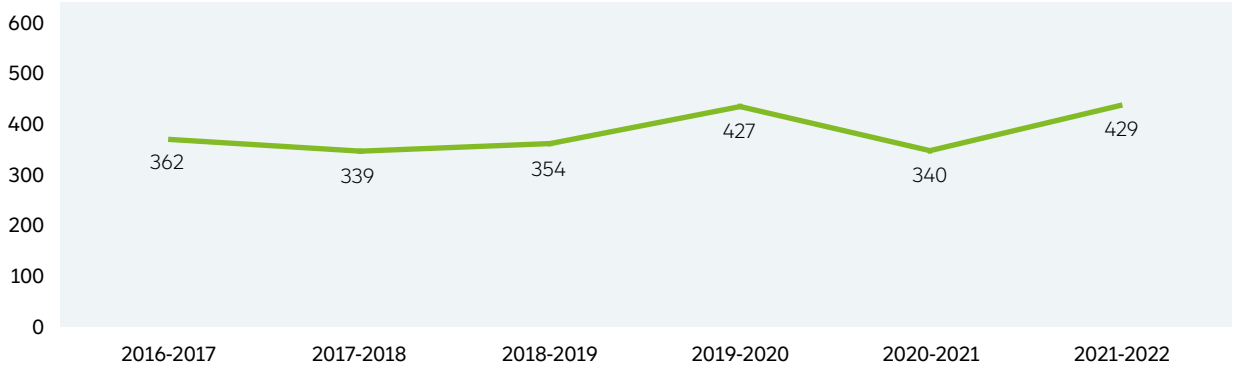

Bron: Gemeente Rotterdam, 2022

Leerrecht

3.2 Beleidsindicator:
Het aantal leerplichtvrijstellingen in verband met fysieke en psychische beperkingen is in 2020 met minimaal 10% gedaald ten opzichte van schooljaar 2015-2016. Toen waren er 325 van deze vrijstellingen.

De stijgende lijn van deze vrijstellingen (in juridische termen: vrijstellingen 5 onder a) heeft zich ook in het afgelopen schooljaar doorgezet. De stijging ten opzichte van het vorig schooljaar is met name te zien in het mbo en bij kinderen die al voordat zij zich op school zouden moeten inschrijven een vrijstelling behoeven.
Er wordt onderzocht waar deze groei vandaan komt. Een verklaring die voor de hand ligt is de onderbroken ontwikkeling van kinderen en jongeren door de corona-maatregelen. Het aantal jongeren in het voortgezet onderwijs dat een vrijstelling nodig heeft is gedaald.

Dit heeft grotendeels te maken met het vergroten van de bekendheid van de mogelijkheden voor de inzet van de Beleidsregel Maatwerk in onderwijstijd voor leerlingen met een beperking[20]. Via deze beleidsregel kan een school voor leerlingen die vanwege een psychische of lichamelijke beperking tijdelijk of niet volledig naar school kunnen, een op maat gemaakt onderwijsprogramma aanbieden door af te wijken van het minimumaantal uren onderwijstijd.

In de afgelopen jaren zijn er verschillende leerrecht-pilots opgezet. Dit zijn onderwijs-zorgcombinaties, waarmee kinderen met een grote zorgbehoefte die niet binnen het regulier onderwijs gedijen en niet passen binnen het huidige gespecialiseerde onderwijsaanbod, toch een combinatie van zorg en onderwijs kunnen krijgen. In Rotterdam zijn er vijf leerrechtpilots: Goudse-plein, ABA-Huis, Willeboerschool, Tyltylschool en de Dr. A. van Voorthuysenschool. In het jaar 2022 is een evaluatie over deze pilots gepubliceerd. Besloten is om deze pilots op te laten gaan in de nieuwe inkoop jeugdhulp, in de dagprogramma's.

Figuur 11. Aantal leerplichtvrijstellingen in verband met fysieke en psychische beperkingen (vrijstelling 5 onder a)

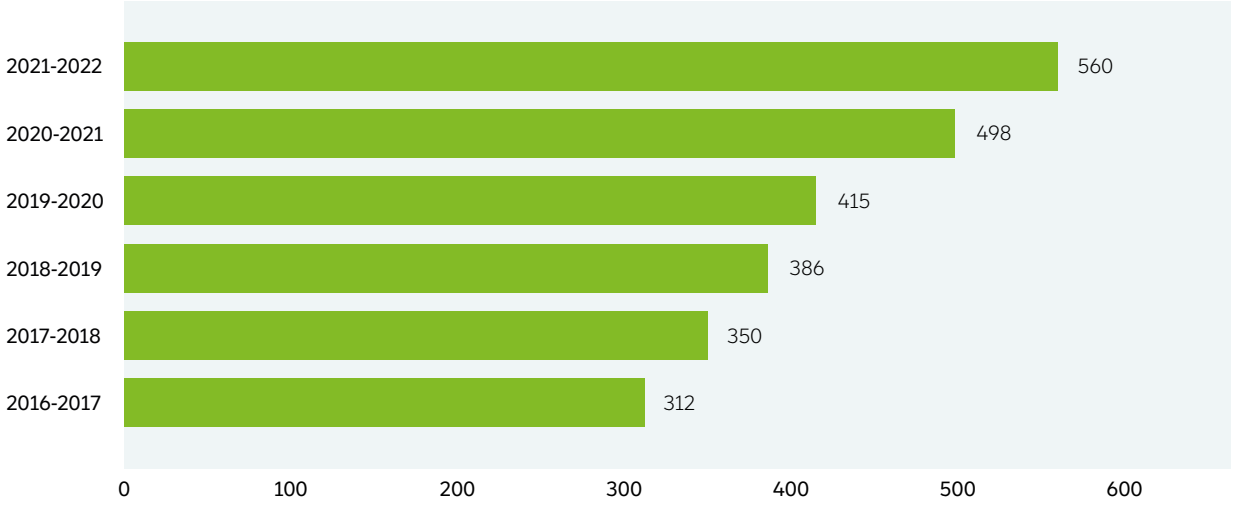

Bron: Gemeente Rotterdam, Leerlingregistratie, 2022

20 Maatwerk in onderwijstijd voor leerlingen met een beperking | Onderwijstijd | Inspectie van het onderwijs (onderwijsinspectie.nl)

Onderwijs-zorgarrangementen (OZA)

Voor kinderen met een psychische of mentale beperking is het niet altijd mogelijk om zonder extra hulp het onderwijs te kunnen blijven volgen. Met een onderwijs-zorgarrangement (OZA) worden deze kinderen tijdelijk ondersteund. Daardoor kunnen zij weer, eventueel met ondersteuning vanuit het onderwijs, zelfstandig de lessen te volgen.

Tot en met juli 2022 was het aanbod OZA op alle scholen ingekocht als overige voorziening. Dat wil zeggen dat de toegang tot deze vorm van jeugdhulp niet liep via het wijkteam, maar via de zorgonderwijsspecialist van MEE (ZOS). Daarnaast was collectief inzetten van OZA mogelijk, om negatief groepsgedrag aan te pakken of leerkrachten te versterken.
Op deze manier zijn tussen januari en juli ruim 300 leerlingen bereikt, 161 met een individueel traject en circa 145 met een collectief aanbod.

In 2022 heeft de inkoop van jeugdhulp plaatsgevonden. Voor de inzet van jeugdhulp op school is ervoor gekozen een samenhangend aanbod te realiseren met de jeugdhulp thuis. Het bieden van jeugdhulp op school kan daarmee nu via verschillende inkoopsporen ingezet worden. Van kort- tot langdurend, van weinig tot zeer intensief, van regulier onderwijs tot vormen van dagprogramma's, waar zorg en onderwijs samenkomen. Dit zal vanaf 1 januari 2023 starten.

Van 1 augustus tot en met 31 december 2022 gold daarom een overgangsregeling. Daarin is zorgcontinuïteit gegarandeerd voor kinderen die doorlopend extra ondersteuning op school nodig hebben. Ook voor de meest urgente nieuwe problemen is een oplossing gevonden. Via deze regeling ontvangen kinderen in bijzondere groepen, zoals de Begeleiding en Onderwijsgroep (basisonderwijs, 30 kinderen) en de School2Care groep (voortgezet onderwijs, 18 kinderen) de ondersteuning die zij nodig hebben. Ook in het regulier onderwijs is zorgcontinuïteit mogelijk gemaakt en is nieuwe instroom mogelijk voor de meest urgente situaties. Hiervan maken circa 10 kinderen gebruik.

Voor het (voortgezet) speciaal onderwijs, het praktijk-onderwijs en een klein deel van mbo-1 is op 1 september 2022 gestart met de uitvoering van OZA Specifiek. Met OZA Specifiek is beschikkingsvrije inzet van jeugdhulp mogelijk, binnen een vastgesteld jaarbudget voor de school. Het is aan school en de aanbieder, met de zorgonderwijsspecialist als adviseur, om te bepalen voor wie de hulp noodzakelijk is en ook om op tijd af te schalen. Op deze manier kunnen ook nieuwe trajecten gedurende het gehele jaar opstarten. Ook wordt actief ingezet op het verminderen van handelingsverlegenheid van het schoolteam (leerkracht e.a.), zodat in de toekomst de scholen op meer vragen zelf een antwoord kunnen vinden. In de periode september – november zijn 145 kinderen een individueel traject gestart, zijn er circa 200 bereikt met een groepsgerichte aanpak en zijn 26 leerkrachten of schoolteams ondersteund met een training of coaching on the job.

Passende kinderopvang

3.3 Beleidsindicator:
Eind 2022 zijn de beleidsplannen uit het plan 'PACT Jonge Kind', met afspraken tussen gemeente, zorginstellingen, het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) en voorschoolse instellingen, uitgeprobeerd. En worden de condities gerealiseerd om de kinderen met zorgvragen te bereiken, te begeleiden en te plaatsen binnen de voorscholen.

In het voorjaar van 2021 is het implementatieplan PACT Jonge Kind opgesteld. De acties in dit plan zijn bedoeld om jonge kinderen (in de leeftijd van kinderopvang en overgang naar het primair onderwijs) met zorgvragen goed te plaatsen. En om hen en hun ouder(s) de hulp te bieden die zij nodig hebben.

In het plan beschrijven we vier actielijnen:
1. Multidisciplinaire intakecommissie kinderopvang-Plus (KOPlus)
2. Jeugdhulp in de KOPlus
3. Versterken zorgstructuur reguliere kinderopvang
4. Samen met Ouders

In 2022 is PACT Jonge Kind getest in vier pilotgebieden: Kralingen-Crooswijk, Charlois, Delfshaven en Feijenoord. Begin 2023 nemen we, mede op basis van onderzoek, een beslissing over stedelijke implementatie.

Verder werkten we in 2022 aan het:
- verbreden van draagvlak voor het plan, zowel stedelijk (ondertekend Startakkoord PACT Jonge Kind) als in de pilotgebieden (Kernteams PACT Jonge Kind en netwerkbijeenkomsten per pilot-gebied)
- het monitoronderzoek bij de vier actielijnen door Onderzoeks- en adviesbureau Oberon
- verder uitwerken van de vier actielijnen, inclusief implementatie en doorontwikkeling in 2023

Basisondersteuning op school

Schoolzorgteams

Kinderen in kwetsbare thuissituaties hebben het tijdens de coronacrisis extra zwaar gehad. Vanuit het NPO heeft de gemeente Rotterdam de ondersteuning en zorg voor kinderen op de scholen met een hoge tot zeer hoge weging verstevigd via schoolzorgteams. In jeugd gespecialiseerde wijkteammedewerkers werken daardoor minimaal vier uur per week vanuit de school. Zorgprofessionals in de school kunnen sneller en makkelijker in overleg met het wijkteam over de zorg voor deze kinderen. En de wijkteammedewerkers zijn beter aanspreekbaar voor de ouders die hulp zoeken voor hun kind of situatie. Op dit moment zijn er 45 schoolzorgteams actief in Rotterdam.

Inzet schoolmaatschappelijk werk

Schoolmaatschappelijk werk (smw) in Rotterdam is een laagdrempelige en kortdurende voorziening, die problematiek in de ontwikkeling van leerlingen vroegtijdig kan signaleren en aanpakken. Smw zet in op kortdurende hulpverlening, schoolondersteuning en toeleiding naar andere vormen van hulp. Goed en voldoende smw is een belangrijk onderdeel in de basis bij de aansluiting tussen onderwijs en jeugdhulp. Met de NPO-middelen is de capaciteit van het schoolmaatschappelijk werk verder uitgebreid op scholen waar een schoolzorgteam actief is. Hiermee kan beter en consequenter voorzien worden in preventie, vroegsignalering en lichtere vormen van hulpverlening op scholen

Herijking schoolmaatschappelijk werk

In 2020 is gestart met de herijking van smw. Doel van de herijking is om de effectiviteit van de in te zetten uren smw op scholen te verbeteren. Daarvoor is het nodig dat de functie op iedere school op dezelfde manier wordt uitgevoerd. En dat er binnen de functie ruimte is om te differentiëren al naar gelang de behoefte en (gezins)problematiek van de leerlingen op de school. In maart 2022 is met de schoolbesturen uit het po de afspraak gemaakt voor gezamenlijk opdrachtgeverschap voor de aanbieders smw op basis van een gezamenlijk vastgesteld sturings- en kwaliteitskader. Dat houdt in dat de gemeente en schoolbesturen naast samen financieren, ook samen gaan sturen en monitoren op de beoogde resultaten van smw po.

Subsidie

Op 38 scholen zetten schoolbesturen het schoolontwikkelbudget in op het thema aansluiting onderwijs-jeugdhulp.

Figuur 12. Schoolmaatschappelijk werk primair onderwijs 2022

193
scholen

45.655 uren
SMW
per leerjaar

51.548
leerlingen

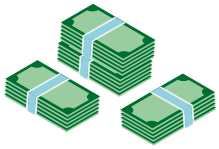

3.174.907
miljoen euro
per jaar

Bron: Gemeente Rotterdam, Leerlingregistratie, 2022

Organisatie en uitvoering 2023

Thuiszittersaanpak

In 2023 blijven we nadrukkelijk inzetten op de preventieve aanpak van thuiszitters door:

- voortzetting van de interventie PATS op het vo en het speciaal onderwijs
- gesprekken en communicatieactiviteiten over stimuleren van aanwezigheid op het po

Daarnaast blijft de Taskforce Thuiszitters zich inzetten om de kinderen weer snel naar school te helpen en bij zorgcasussen de verbinding te leggen met het wijkteam voor jeugdhulpaanbod door:

- versnellen van de zorgroute
- inzetten van zorg/onderwijsspecialisten bij de wijkteams

Ook wordt het aanbod voor thuiszittende kinderen uitgebreid:

- in samenwerking met schoolbesturen en samenwerkingsverband PPO starten vier aanvangsklassen po voor jonge kinderen om hen te behouden voor het regulier onderwijs
- er komt aanbod van onderwijs- en ontwikkelingsgerichte daghulp vanuit de nieuwe inkoop jeugdhulp. Dit aanbod start vanaf juli 2023

Leerrecht

- De vijf huidige leerrechtpilots worden verduurzaamd in de nieuwe inkoop jeugdhulp.
  Vanuit NPO-middelen van het Rijk onderzoekt PPO waar kinderen (4-12 jaar) met een vrijstelling 5 onder a verblijven en hoe de inzet van PPO hier het meest effectief op kan worden afgestemd. Koers VO onderzoekt onder de noemer 'Wel in Ontwikkeling' wat nog mogelijk is aan het stimuleren van het leren en ontwikkelen van 12+ jeugdigen, die een vrijstelling 5 onder a hebben. Deze inzet wordt afgestemd met de gemeente.
- Het ministerie van OCW komt met een voorstel tot een wetswijziging verzuim. Deze stelt een andere verzuimprocedure voor. Bij het geven van een vrijstelling bij kinderen wordt het advies van de samenwerkingsverbanden meegenomen. De verwachting van het ministerie is dat het verzuim met de uitvoering van dit wetsvoorstel teruggedrongen wordt. De gemeente zal hier uitvoering aan geven.

Passende kinderopvang

In 2023 ligt het accent op het uitvoeren van het actieplan 'PACT Jonge Kind' in alle gebieden van Rotterdam. De uitvoeringsfase loopt van februari tot en met december 2023. Per gebied worden kernteams Jonge Kind samengesteld. De stuurgroep en de projectgroepen volgen de ontwikkelingen binnen het kernteam Jonge Kind.

Basisondersteuning op school

In 2023 wordt verder gewerkt aan de invoering van schoolzorgteams op de resterende scholen in Rotterdam. Voor smw wordt in het eerste kwartaal van 2023 de nieuwe subsidieregeling smw 2024 opgesteld. De bedoeling is dat vanaf 2024 volgens de nieuwe bekostigingssystematiek en het nieuwe verdeelmodel aanbieders smw subsidies kunnen aanvragen voor de uitvoering van smw op de po scholen in hun werkgebied.

Vooruitblik Jeugdhulp in het onderwijs 2023

Vanaf 1 januari 2023 wordt jeugdhulp in het onderwijs ingezet via verschillende inkoopsporen. Daardoor wordt een passende combinatie van onderwijs en zorg georganiseerd voor alle kinderen die dat nodig hebben. Binnen het gespecialiseerd onderwijs en praktijkonderwijs en enkele zorgklassen in mbo-1 wordt OZA Specifiek ingezet.

Voor kinderen die (nog) niet in staat zijn het onderwijsprogramma (geheel) te volgen zijn er dagprogramma's. Daarbij werkt de gemeente samen met scholen, samenwerkingsverbanden en zorgaanbieders om deze dagprogramma's te realiseren. In een dagprogramma wordt veel zorg geboden, maar er is altijd sprake van een vorm van onderwijs. Zodat de aansluiting op school behouden blijft en het kind zo snel als mogelijk kan instromen op een passende school. Voor sommige kinderen zal volledig instromen in het onderwijs misschien niet mogelijk zijn. Voor hen zijn er ontwikkelingsgerichte dagprogramma's. Daardoor kan ook bij hen gewerkt worden aan het maximaal ontwikkelen van vaardigheden voor een zo optimaal mogelijke ontwikkeling.

4. Leraren.

Goed onderwijs en goede kinderopvang maak je samen. Goede (voor)scholen hebben vaak een hecht team van pedagogisch medewerkers of onderwijsgevend personeel, en een bevlogen (school)leider. De afgelopen jaren is er echter een tekort aan pedagogisch medewerkers en onderwijsgevend personeel (in het kort een lerarentekort) ontstaan. Het tekort is nu zo groot dat de kwaliteit en kwantiteit van de kinderopvang en het onderwijs in gevaar dreigt te komen.

Het tekort daalde het afgelopen jaar van 13% naar 11,8%. Maar het tekort is in 2022 nog steeds hoger dan in 2020, het eerste jaar van de meting, en blijft daarmee groot. Het tekort in het primair onderwijs (inclusief sbo en so/vso) vraagt vanwege de hoge aantallen om extra aandacht. Met de Rotterdamse Aanpak zetten we in op het lokaal terugdringen van het lerarentekort, want we willen niet dat de onderwijskwaliteit in Rotterdam hieronder lijdt. Om dit te bereiken zijn vier actielijnen vastgesteld.

1. Het vergroten van de instroom van onderwijzend personeel en studenten
2. Het beperken van de uitstroom van onderwijzend personeel
3. Het professionaliseren en binden van onderwijzend personeel aan de stad
4. Het anders organiseren van het onderwijs (duurzame inzetbaarheid van onderwijzend personeel)

Naast de Rotterdamse Aanpak, lobbyen we in samenwerking met de G4 en Almere bij de rijksoverheid voor structurele maatregelen. Een van de gewenste structurele verbeteringen is gehonoreerd. De loonkloof tussen po en vo wordt gedicht. Ook wordt in de cao een toelage opgenomen voor leraren die werken op scholen met een relatief hoge achterstandsscore.

Wat hebben we bereikt?

Lerarentekort

4.1 Beleidsindicator:
De prognose van het aantal fte leraren dat we in Rotterdam tekortkomen in het primair onderwijs en voortgezet onderwijs neemt 20% af ten opzichte van de meerjarenprognose van 2018.

Helaas blijkt het lerarentekort een nog groter probleem dan bij het vaststellen van de beleidsindicator was voorzien. De verwachting is dat het tekort niet wordt opgelost in de nabije toekomst. Corona zorgde eind 2020 voor een kleine daling van het tekort, maar daarna zijn in heel Nederland de tekorten weer toegenomen. Deze grote tekorten in het onderwijs en kinderopvang staan niet op zichzelf. Er is sprake van een grote krapte op de Nederlandse arbeidsmarkt.

De extra middelen die vanaf zomer 2021 uit het Nationaal Programma Onderwijs beschikbaar zijn, hebben verschillende effecten op de inzet van leraren in de stad. Enerzijds is er de salaristoelage voor leraren op scholen met veel achterstanden. Deze toelage maakt het werken voor leraren in de stad aantrekkelijker. De toelage wordt vanaf zomer 2023 onderdeel van de leraren-cao. Aan de andere kant is er tijdelijk meer geld voor scholen om extra personeel in te zetten. Dit kan ervoor zorgen dat personeel uit Rotterdam kiest voor een (tijdelijke) functie in de randgemeenten, waar de grootstedelijke problematiek minder speelt. Schoolbesturen geven aan dat een deel van de leraren vertrekt door extra vacatures die ontstaan vanuit de middelen van het Nationaal Programma Onderwijs.

Sinds februari 2020 worden op locatieniveau de tekorten in het Rotterdamse basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs zichtbaar gemaakt. Door de tekorten op deze manier te monitoren, krijgen we inzicht in de ontwikkeling van zowel de openstaande vacatures als de 'verborgen' vacatures[21]. De meest recente cijfers van oktober 2022 laten in Rotterdam een lichte daling van het lerarentekort zien ten opzichte van een jaar eerder. Dit jaar hebben echter 182 scholen in plaats van 206 scholen gegevens aangeleverd, waardoor de absolute aantallen lager uitvallen. Figuur 13 laat de relatieve tekorten zien. Het totale tekort in 2022 is 443 fte (11,8%), waarvan 378 fte (11,5%) in het basisonderwijs, 26 fte (20,6%) in het speciaal basisonderwijs en 40 fte (11,4%) in het (voortgezet) speciaal onderwijs. In oktober 2021 was er een tekort van 518 fte (13%), waarvan 425 fte (12,3%) in het basisonderwijs, 15 fte (9,3%) in het speciaal basisonderwijs en 78 fte (20,7%) in het (voortgezet) speciaal onderwijs.

Figuur 13. Percentage lerarentekort op basis van openstaande en verborgen vacatures (inclusief vervanging) in het (speciaal) basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs oktober 2020, oktober 2021 en oktober 2022

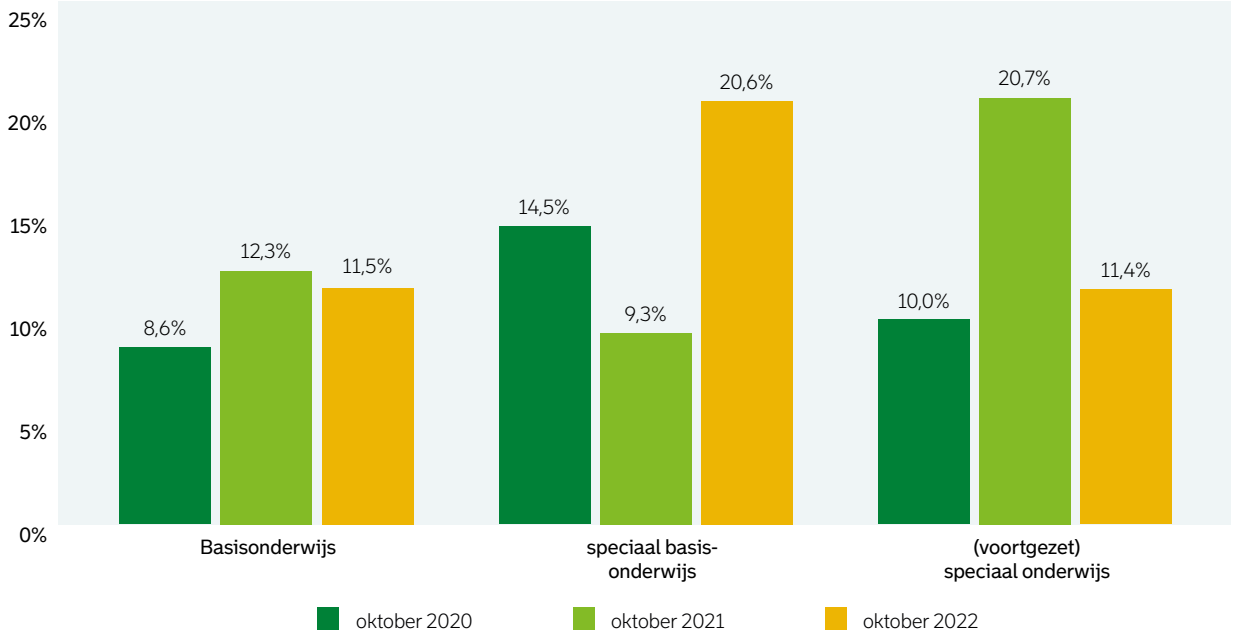

Bron: OBI, 2022

21 Verborgen vacatures zijn vacatures die op schoolniveau anders zijn ingevuld dan wenselijk is. Voor februari 2020 werd er niet op locatieniveau gemeten, maar op bestuursniveau en bovendien werden toen de verborgen tekorten niet gemeten. Sinds februari 2020 zijn de data meer volledig.

Figuur 14. Prognose van het relatieve lerarentekort in het primair onderwijs in fte

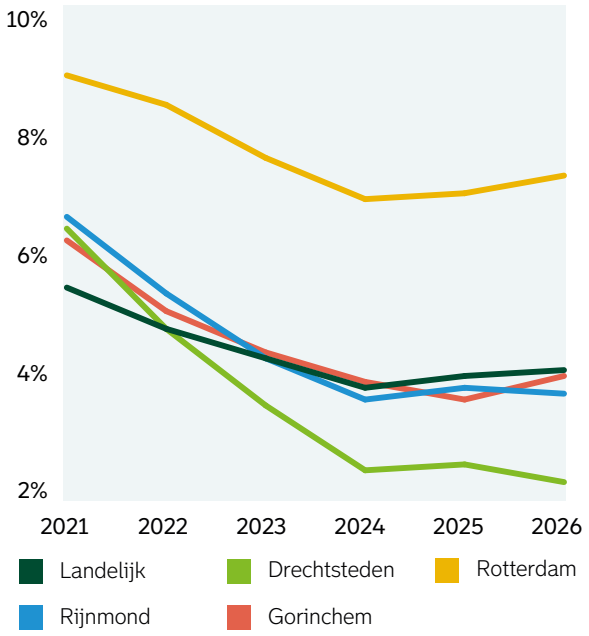

Bron: Centerdata, De arbeidsmarkt voor leraren primair onderwijs 2021-2026

Figuur 15. Prognose van het relatieve lerarentekort in het voortgezet onderwijs in fte

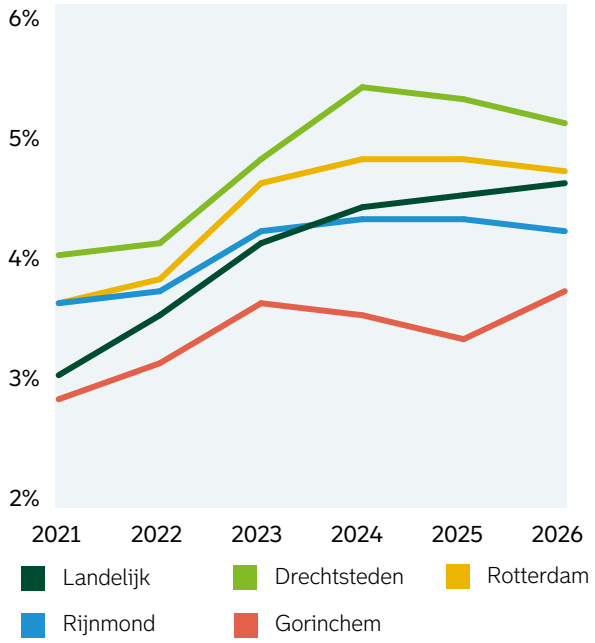

Bron: Centerdata, De arbeidsmarkt voor leraren voortgezet onderwijs 2021-2026

Prognoses personeelstekort kinderopvang en onderwijs

Vanaf zomer 2021 liepen de tekorten in de kinderopvang snel op. Het tekort is onder andere gegroeid door een toename van de vraag naar kinderopvang en door aanbod van werk met aantrekkelijke voorwaarden buiten de sector. Door de invoering van de Wet innovatie Kwaliteit Kinderopvang (IKK) is het maximaal aantal baby's per pedagogisch medewerker verlaagd, waardoor er meer pedagogisch medewerkers nodig zijn. Met de sector is in Rotterdam in een Denktank Personeelstekort Kinderopvang nagedacht over maatregelen om het tekort te beperken.

Acties die hieruit zijn voortgekomen zijn onder meer:

- extra bijeenkomsten van de sector om de zij-instroom van personeel te vergroten
- het veel beter ontsluiten van informatie over opleidingen en werken in de sector
- intensivering van de samenwerking UWV/WSPR en gemeente om personeel te zoeken
- bundeling van krachten van de Rotterdamse stakeholders voor de landelijke lobby
- uitbreiding van de capaciteit om projecten te organiseren

Het kabinet heeft het voornemen het stelsel van de kinderopvang ingrijpend aan te passen. Hierdoor groeit de vraag naar kinderopvang vanaf 2025 naar alle waarschijnlijkheid sterk, met de daarbij horende zeer grote extra vraag naar personeel, bovenop het huidige tekort.

De tekorten in het primair onderwijs (inclusief verborgen tekorten) zijn, zoals figuur 13 laat zien, in werkelijkheid veel hoger dan de prognoses eerder hadden voorspeld. Ook de laatste prognoses van Centerdata laten voor de komende jaren een stijging van het lerarentekort zien (zie figuur 14). Deze ligt in Rotterdam hoger vanwege de sterkere toename van de leerlingenpopulatie ten opzichte van andere steden en de rest van Nederland. Andere grote steden laten een vergelijkbaar beeld zien.

Onderzoeksbureau Centerdata heeft in december 2021 een nieuw rapport met prognoses voor het lerarentekort in het voortgezet onderwijs gepubliceerd[22]. Daaruit blijkt dat het relatieve tekort in het voortgezet onderwijs in Rotterdam de komende jaren toe zal nemen van 3,5% in 2021 tot ruim 4,5% vanaf 2023 (zie figuur 15). Zorgelijk voor het voortgezet onderwijs is dat het tekort zich met name concentreert rond Nederlands, Duits, Frans, Informatica, Natuurkunde, Scheikunde, Wiskunde en op langere termijn ook Klassieke Talen. Bij het vak Wiskunde zullen zich naar verwachting van Centerdata in absolute zin de grootste tekorten voordoen.

22 Centerdata, De arbeidsmarkt voor leraren voortgezet onderwijs 2021-2026 Regio Zuid-Holland Zuid, december 2021.

Rotterdamse aanpak leraren

De gemeente en de schoolbesturen kregen samen het lerarentekort hoog op de landelijke agenda. De Aanpak leraren is geïntensiveerd en er zijn extra rijksmiddelen voor besturen via het Rotterdamse noodplan Slim organiseren en het plan Zij-instroom. Besturen in primair en speciaal onderwijs hebben hierdoor sinds 2020-2021 meer financiële en wettelijke mogelijkheden. Ook zijn er sinds begin 2020 extra middelen beschikbaar vanuit het Nationaal Programma Rotterdam Zuid voor de aanpak van het lerarentekort voor basisscholen in Children's Zone en het (voortgezet) speciaal onderwijs in Rotterdam.

Met de Rotterdamse aanpak leraren richten we ons op het beperken van het lerarentekort. De aanpak is opgebouwd uit vier actielijnen.

1. Vergroten instroom

De afgelopen jaren groeide het aantal zijinstromers in het primair onderwijs snel, maar inmiddels lijkt er een stabilisatie op te treden. In schooljaar 2020-2021 waren er 188 zijinstromers in opleiding, waarvan 86 nieuwe. In schooljaar 2021-2022 volgen 165 leraren de opleiding via zijinstroom (eerste-en tweedejaars). In schooljaar 2022-2023 volgen 153 leraren de opleiding via een zijinstroomtraject. Deze zij-instromers kunnen veelal binnen een jaar zelfstandig voor de klas staan. In 2022 volgden 128 onderwijsassistenten een traject om door te groeien naar leraarondersteuner of bevoegd docent. Voor het voortgezet onderwijs en mbo ging het project 'Leraarvanbuiten.nl' door met de werving van leraren voor tekortvakken. In september 2022 begonnen 933 nieuwe studenten op een van de Rotterdamse pabo's. Dit zijn er ruim 130 meer dan in september 2021. Het aantal nieuwe studenten op de Rotterdamse pabo's laat hiermee vanaf 2018 een gestage groei zien.

2. Beperken uitstroom en 3. professionaliseren en binden aan de stad

We werken enerzijds aan het behouden van leraren en anderzijds aan het duurzaam inzetten en binden van leraren aan het Rotterdamse onderwijs. Bijna alle vo-besturen en grote mbo-instellingen zijn aangesloten bij de Opleidingsschool Rotterdam (OSR). Hier werken scholen en lerarenopleidingen nauw samen om studenten voor te bereiden op de onderwijspraktijk. Het aantal opleidingsplaatsen op Rotterdamse vo-scholen is iets gegroeid van 830 in schooljaar 2020-2021 naar 858 in schooljaar 2021-2022. Inmiddels nemen ruim 75 schoollocaties deel aan de OSR. Om de keuze voor Rotterdam aantrekkelijker te maken, kunnen leraren onder bepaalde voorwaarden voorrang krijgen bij een huis in de stad. Tussen 1 januari en 1 november 2022 zijn er 96 woningen met voorrang toegewezen aan maatschappelijke beroepsgroepen.

4. Anders organiseren en opleiden

We zetten in op het anders en duurzaam organiseren van onderwijs en tegelijkertijd stimuleren we nieuwe vormen van opleiden. In het kader van anders organiseren kijken we naar andere vakbekwame professionals, die een bijdrage kunnen leveren aan het onderwijs. Denk aan onderwijsassistenten die verantwoordelijkheden delen met bevoegde docenten. Of aan een medewerker buitenschoolse opvang, die in de ochtend een groep begeleidt bij een project. Maar ook aan kunstvakdocenten die meer tijd en verantwoordelijkheid krijgen, zodat leraren meer ruimte hebben voor andere werkzaamheden. Bijzonder is het project van het Kenniscentrum Cultuureducatie en SKVR. Daarbij geven kunstvakdocenten met extra pedagogisch-didactische scholing inmiddels op acht scholen invulling aan een deel van de reguliere lestijd. Een win-winsituatie. Een aantrekkelijker contract voor de medewerker én het onderwijs krijgt op een andere manier vorm. Het noodplan Slim organiseren geeft scholen de mogelijkheden om maatregelen sneller in te voeren. In het schooljaar 2022-2023 gaan 182 scholen hiermee aan de slag. Van de elf mogelijke maatregelen in het noodplan zetten scholen het meeste in op taakdifferentiatie, extra ondersteunend personeel, bovenschoolse/externe coaching en begeleiding en de inzet van vakleerkrachten.

Subsidie

In 2022 kenden we subsidies toe aan projecten, gericht op het verminderen van de werkdruk, het begeleiden van starters en stagiair(e)s en het anders organiseren van het onderwijs in Rotterdam. Verder is er subsidie verleend aan de Opleidingsschool Rotterdam. Mede hierdoor lukte het om voor alle studenten van de lerarenopleiding een stageplaats te vinden. Verder kenden we ruim 510 lerarenbeurzen toe en reikten we 9.980 gratis Rotterdampassen uit.

Organisatie en uitvoering 2023

Het tekort is in 2022 Rotterdam weliswaar iets afgenomen, maar blijft verontrustend groot. In 2023 werken we dan ook verder aan de vier actielijnen: vergroten instroom, beperken uitstroom, professionaliseren en anders organiseren. Dit is hét moment om in te zetten op duurzame oplossingen voor het lerarentekort.

In het schooljaar 2022-2023 handhaven we de huidige subsidiemogelijkheden en zetten we specifiek in op:

- **maatregelen** op scholen waar:
  - de tekorten procentueel het grootst zijn
  - de schoolweging (zeer) hoog is
  - er mogelijkheden zijn om nieuw personeel duurzaam op te leiden
  - het onderwijs duurzaam anders is te organiseren
- het **verbeteren en verduurzamen van de zij-instroomtrajecten** binnen het primair en speciaal onderwijs. Dit doen we door maatwerk te bieden binnen de opleiding en te zorgen voor voldoende begeleidingscapaciteit.
- het faciliteren van het **anders organiseren van onderwijs**. Onder andere via ondersteuning aan schoolleiders, teambeurzen en door cofinanciering van de maatregelen uit het convenant Slim organiseren, dat in 2020 met OCW en de G5 gesloten is.
- het vergroten van de **instroom van onderwijzend personeel**. In 2022 startten minimaal 53 nieuwe zij-instromers in het primair en speciaal onderwijs. Ook ronden minimaal 53 zij-instromers hun opleiding af.
- het beperken van lerarenuitval door het subsidiëren van projecten van schoolbesturen gericht op het **verlagen van de werkdruk**. Denk aan extra onderwijsassistenten en coaching en begeleiding van startende docenten.
- het verder professionaliseren van de **Opleidingsschool Rotterdam**. Hiermee zorgen we voor voldoende opleidings- en stageplaatsen voor studenten aan de lerarenopleidingen.

5. Burgerschap.

Het onderwijs heeft de opdracht om kinderen, jongeren en jongvolwassenen te helpen weerbare, verantwoordelijke burgers te worden. In het coalitieakkoord en ons beleid 'Gelijke kansen voor elk talent' is afgesproken dat we, samen met scholen, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties, een Rotterdamse werkwijze Democratisch burgerschap ontwikkelen. Hierbij draait het om de manier waarop we gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen en een klimaat scheppen waarin iedereen zich veilig en gehoord voelt en lastige onderwerpen bespreekbaar zijn. Juist in deze tijden van polarisatie kan burgerschap dienen als de verbindende schakel door verbreding van kennis, het ontwikkelen van vaardigheden en het oefenen op een veilige plek met het bepreken van lastige onderwerpen.

Wat hebben we bereikt?

- Op 14 juni 2022 heeft een conferentie **Burgerschap & Inclusie** plaatsgevonden. Deze conferentie is georganiseerd samen met de Hogeschool Rotterdam en ROC Zadkine. De conferentie is goed bezocht en positief beoordeeld door de aanwezigen. Met name de contacten met collega's, de sprekers en de workshops waren voor bezoekers de belangrijkste pluspunten.
- In 2022 is voor het eerst in Rotterdam een **kinderburgemeester** gekozen. Het hele schooljaar 2022 – 2023 zal hij burgemeesterstaken verrichten. Naast de burgemeester is er ook een kinderraad[23].
- In 2022 zijn door de griffie **debattrainingen** gegeven aan leerlingen van diverse mbo's in samenwerking met de afdeling onderwijs.
- Ook is afgelopen jaar aan de hand van het **Rotterdams Manifest Burgerschap**[24] samengewerkt met het scholenveld aan 'een veilige oefenplaats voor burgerschap'. Er is ruimte voor lastige gesprekken en het behandelen van moeilijke onderwerpen in de klas. De gemeente faciliteert scholen bij hun soms ingewikkelde opdracht. We ondersteunen scholen door middel van subsidie voor deskundigheidsbevordering en goede burgerschapsinitiatieven.
- Er is een **beleidsevaluatie uitgevoerd** op het burgerschapsmanifest en -beleid. De resultaten van deze evaluatie worden begin 2023 verwacht.
- Daarnaast is er in november een **onderwijsconferentie georganiseerd over slavernij en kolonialisme**[25]. Deze conferentie is (ook) voor leerkrachten bedoeld, om hen te helpen deze onderwerpen bespreekbaar te maken in de klas.

23 https://www.rotterdam.nl/meedenken-doen/kinderburgemeester/.
24 Rotterdams Manifest Burgerschap (onderwijs010.nl)
25 Onderwijsconferentie 'koloniaal Rotterdam-het verhaal in de klas' - Onderwijs010.

Afspraken in het manifest

In het manifest staan zes afspraken over de veilige oefenplaats voor burgerschap:

1. Leraren en leerlingen weten wat er van hen wordt verwacht.
2. Leraren zijn ertoe in staat dit te doen.
3. Leraren worden hierin gesteund.
4. Dit mag tijd kosten.
5. Leraren en leerlingen blijven dit samen onderzoeken en ontwikkelen.
6. Leerlingen krijgen ondersteuning bij het ontmoeten van elkaar.

5.1 Beleidsindicator:
De Rotterdamse werkwijze democratisch burgerschap is uitgewerkt en in werking.

Subsidies

Schoolbesturen hebben op 64 scholen hun school-ontwikkelbudget ingezet op het thema burgerschap.

Voorbeelden van burgerschapsinitiatieven:

- bezoek stadhuis en Tweede Kamer
- bezoeken aan verschillende godshuizen (moskee, tempel, kerk, synagoge)
- opzetten en trainen van een leerlingenraad
- kanjertrainingen voor leerlingen en leerkrachten. Kanjertraining gaat over het bevorderen van onderling vertrouwen in groepen
- uitwisseling tussen verschillende vo-scholen om elkaars etnische en levensbeschouwelijke achter-gronden beter te leren kennen en begrijpen
- bezoeken aan en uitwisseling tussen verschillende culturen en religies (grootstedelijke context)
- bezoek kamp Vught

Organisatie en uitvoering 2023

De subsidies burgerschap voor schooljaar 2022-2023 zijn aangevraagd door het scholenveld. In deze subsidies zien we zowel schoolactiviteiten als trainingen en professionalisering voor leerkrachten. De activiteiten zijn erop gericht dat in de klas 'het goede gesprek' gevoerd kan worden volgens het manifest burgerschap.

Het project Slavernij en Kolonialisme wordt komend schooljaar verder uitgerold bij de verschillende scholen en onderwijssectoren. Er komen speciale videoclips en een stadswandeling met AR- en VR- elementen beschikbaar. De lerarenopleiding en de pabo van de Hogeschool Rotterdam gaan nascholing geven voor docenten over het koloniale en slavernijverleden van Rotterdam.

6. Van onderwijs naar arbeidsmarkt.

Een belangrijk doel van het beleidsthema van onderwijs naar de arbeidsmarkt is dat de Rotterdamse jongeren in staat worden gesteld bewuster te kiezen voor een passende opleiding en arbeidssector. Dit draagt bij aan zelfredzaamheid en veerkracht van jongeren en zorgt voor gelijke kansen in opleidings- en arbeidsmarktkeuzes. We zijn in gesprek met onderwijsinstellingen om tot een flexibel en modulair aanbod van mbo- en hbo-opleidingen te komen. Opleidingen die aansluiten bij de behoefte van werkgevers en bij de veranderende economie en arbeidsmarkt. Hiermee dragen we bij aan duurzame uitstroom naar werk.

Wat hebben we bereikt?

Beroepsbegeleidende leerweg (bbl)

De beroepsbegeleidende leerweg (bbl) in het mbo is een goede opmaat naar werk en naar verdere doorstroom op de arbeidsmarkt en levert daarmee een bijdrage aan de economie. De bbl staat voor het combineren van leren en werken. De student is gedurende zijn of haar opleiding een groot deel van de week aan de slag bij een leerbedrijf. Het is een vorm van een leven lang ontwikkelen (LLO). Het percentage mbo-studenten dat de bbl volgt, nam in 2021/2022 licht af van 17% in 2020/2021 naar 16% in 2021/2022 (zie figuur 15).

De jaarlijkse bbl-infomarkt heeft in 2022 weer fysiek plaats kunnen vinden. Ruim 80 leerbedrijven, werkgevers, mbo's én vakscholen waren hier aanwezig. Deze markt schept een mooie mogelijkheid voor studiekiezers om kennis te maken met de verschillende branches en beroepen.

De bbl-infomarkt maakt deel uit van een bredere ambitie waarin we samen met onderwijs en bedrijfsleven werken aan een toekomstbestendige en inclusieve arbeidsmarkt in de regio Rotterdam-Rijnmond.

Andere belangrijke onderdelen binnen deze samenwerking zijn:

- De ontwikkeling van een **LLO-desk** (Leven Lang Ontwikkelen). Daardoor is er één toegankelijk loket voor de afstemming van vraag en aanbod van

Figuur 16. Mbo-studenten per leerweg, totaal en tot 27 jaar, wonend in Rotterdam

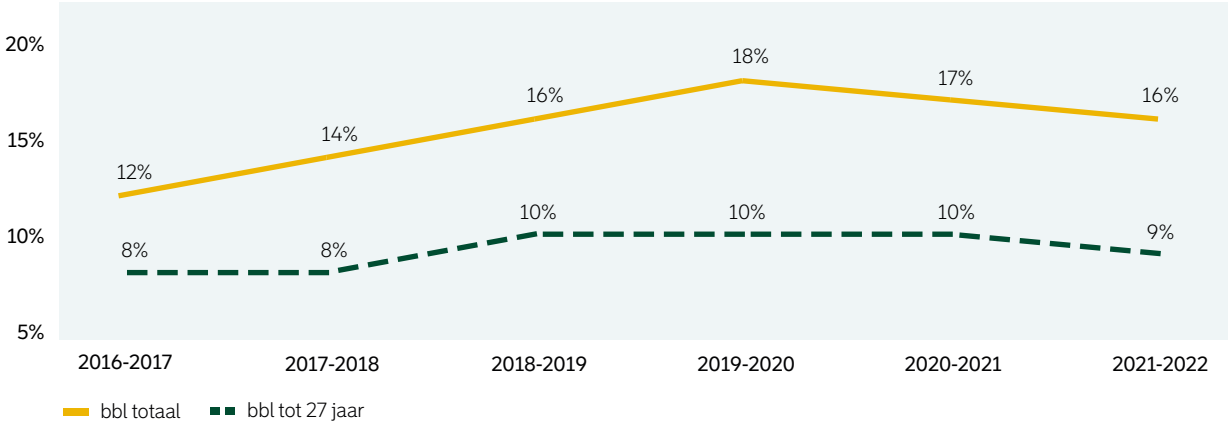

Bron: CBS, SSB, bewerking Risbo/OBI, 2022

LLO-opleidingen in de techniek in de regio Rijnmond. Dit initiatief is voortgekomen uit het LWA (Leerwerkakkoord) Energietransitie, Bouw en Techniek

- Het **Rotterdams Scholingsfonds**, waardoor Rotterdammers ook in 2022 een voucher konden krijgen om zich om- of bij te scholen in kansrijke sectoren, zoals de zorg, bouw, techniek en IT. Tot aan augustus 2022 zijn er 816 schooladviezen gegeven en 406 vouchers verstrekt.
- De flexibilisering van opleidingen en **doorstroming naar bbl** stimuleren via subsidies vanuit de LWA.
- De **Verbeteragenda Entree** om de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt voor entree-studenten (MBO niveau 1 studenten) te verbeteren. Dit is een samenwerking tussen onderwijs, werkgevers en gemeente.

Vanwege de coronacrisis kwam de afgelopen jaren in een aantal sectoren de invulling van een stage en de uitstroom van gediplomeerde mbo'ers naar de arbeidsmarkt onder druk te staan. Omdat het aantal stageplekken verminderde, kregen veel studenten een studievertraging en konden zij niet doorstromen naar betaald werk. De studenten kregen in deze periode ook meer te maken met stagediscriminatie. Stagediscriminatie is onacceptabel en raakt aan de kern van kansengelijkheid voor jongeren. Een maatschappelijk probleem waarbij onderwijs, bedrijfsleven, regio's/gemeenten en het Rijk hand in hand met elkaar op moeten trekken. Ook de gemeente heeft hierin haar verantwoordelijkheid genomen. Dit leidde o.a. tot de volgende resultaten:

- Binnen de gemeentelijke organisatie zijn vanaf 1 januari tot en met 31 december 2022 1042 stages gestart. In 22% van het aantal aangevangen stages in 2022 betreft het stagiairs van een mbo-opleiding. Dit voldoet voor dit moment bijna aan de ambitie van 25% van het aantal aangeboden plaatsen. Het Stagebureau van de gemeente houdt extra aandacht voor de mbo-stages.
- Het Regionaal Actieplan Stages, sinds eind 2020 ingezet door mbo's[4], bedrijfsleven[5], Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) en gemeente, is in 2022 in een afgeslankte vorm verdergegaan met een stuurgroep. Het tekort aan stages en leerbanen in de regio Rotterdam-Rijnmond wordt hiermee doorlopend gemonitord en acties bijgesteld. De impact van corona op stages liep sterk terug, het beeld van SBB is dat er nog nauwelijks tekorten zijn. De energiecrisis kan echter zeker ook gevolgen hebben voor de beschikbaarheid van stages en leerbanen en heeft dus ook de aandacht van de stuurgroep.

Toekomstbestendig onderwijs

6.1 Beleidsindicator:
Grotere deelname aan techniek- en IT-opleidingen.

Door de ontwikkelingen in de economie en op de arbeidsmarkt zien we in Rotterdam een groeiend tekort aan talent in de techniek en IT-sectoren. Er is veel behoefte aan goed geschoolde, technische vakmensen. Het aantal Rotterdamse hbo- en wo-studenten dat een techniekopleiding volgt, neemt sinds 2015-2016 licht toe. Bij het mbo zien we na een aantal jaren van daling een lichte stijging ten opzichte van het vorige schooljaar (zie figuren 17-18). Ook zien we dat steeds meer hbo- en wo-studenten een opleiding natuurkunde, wiskunde of informatica volgen (zie figuren 18-19).

[4] Albeda, Zadkine, STC
[5] Vertegenwoordigd door VNO-NCW en MKB-RR

IT Campus Rotterdam

De IT Campus Rotterdam investeert in de digitale wend- en weerbaarheid van jonge Rotterdammers met kansengelijkheid en inclusiviteit als uitgangspunten. In 2022 is een initiatief gestart om hier ook de ouders van jonge Rotterdammers meer bij te betrekken (Veilig010 online). Binnen het project Rotterdamse Jeugd op Voorsprong richt de IT Campus zich specifiek op digitalisering in het Rotterdamse po, vo en so. Met als doel jonge Rotterdammers voldoende voor te bereiden om digitaal geletterd en cyberweerbaar hun plek in de maatschappij en op de arbeidsmarkt te vinden. Dit doen zij in nauwe samenwerking met onderwijsbesturen, kennispartners, bedrijven en de gemeente Rotterdam.

Daarnaast hield de IT Campus Rotterdam zich in 2022 bezig met het ontwikkelen van digitale kennisclips voor (toekomstige) werknemers in de sectoren Maritieme logistiek, Mobiliteit, Energietransitie, IT (Next Maritime Professional) en voor het midden- en klein bedrijf (mkb).

Techmission010

Techmission010, het onderwijsinitiatief van Rotterdamsche Droogdok Maatschappij (RDM) Rotterdam, laat techniek en haven leven voor Rotterdamse scholieren. In 2022 hebben 1500 scholieren deel kunnen nemen aan een betekenisvolle ervaring in een onderzeebootloods op RDM Rotterdam. Hierdoor kunnen de leerlingen ontdekken waar ze goed in zijn, wat ze leuk vinden en of een techniekprofiel bij hen past. Op dit moment volgen 20 middelbare scholen het LOB-programma (Loopbaanoriëntatie en -Begeleiding) en dit breidt elk jaar verder uit.

Digitale geletterdheid

De gemeente leverde verder een bijdrage aan het kennismaken met IT en techniek en het vergroten van de digitale geletterdheid van leerlingen via de Stimuleringsregeling ICT & Media. Dit betreft een stimuleringsregeling binnen de dagprogrammering in het kader van het NPRZ voor po en vo. Hierbij maakt programmeren voor 25% onderdeel uit van het totale aanbod van het programma digitale vaardigheden. Vier po-scholen en een vo-school maakten gebruik van deze lessen.

Figuur 17. Aantal Rotterdamse mbo-studenten tot 27 jaar, per sector op een mbo-instelling

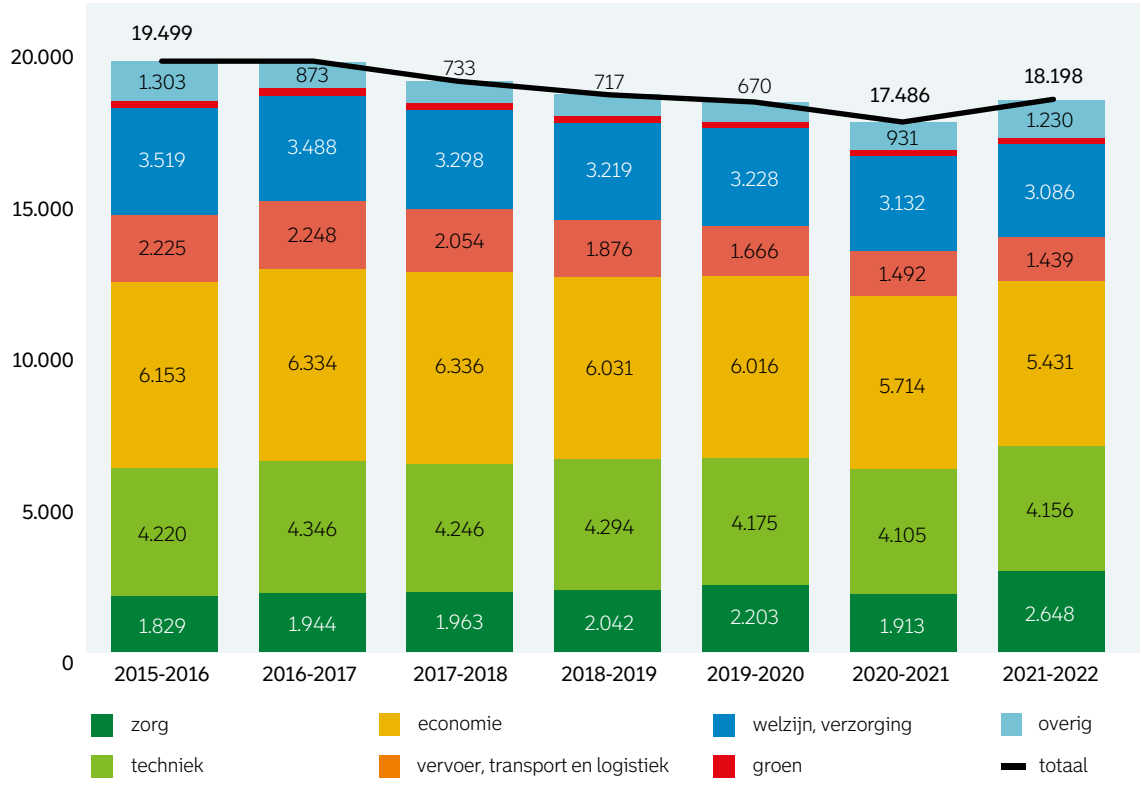

Bron: CBS, SSB, bewerking Risbo/OBI, 2022

Loopbaanoriëntatie en -begeleiding

De gemeentelijke aanpak hierop is tweeledig:

1. Subsidieregeling Rotterdams Onderwijsbeleid (ROB) 2022-2023, van onderwijs naar arbeidsmarkt.

Het doel van deze subsidie is scholen ondersteunen door activiteiten in te zetten, die eraan bijdragen dat jongeren een bewuste keuze maken voor beroepen, branches of beroepssectoren. En voor het verbeteren van de doorstroming van jongeren naar hogere onderwijsniveaus en de arbeidsmarkt.
De activiteiten zijn veelal gericht op begeleiding, coaching, voorlichting en Loopbaanoriëntatie en -Begeleiding (LOB) richting kansrijke banen en sectoren. Ook wordt de subsidie ingezet om docenten hier verder in te professionaliseren.

2. Financieren van stedelijke projecten.

Jongeren INCorporated (JINC) biedt aan alle scholen beroepsoriënterende projecten aan. Hiermee bereikten zij in 2022 16.225 po- en vo-leerlingen. Ze richten zich daarbij op het enthousiasmeren voor banen en beroepen. En op het leren kennen en (door)ontwikkelen van de eigen vaardigheden, talenten en mogelijkheden. Ook de ouders worden hierbij betrokken. In deze projecten is extra aandacht voor kansrijke beroepen en sectoren.

De JINC Techniekdagen hebben begin april 2022 plaatsgevonden. Tijdens deze twee dagen heeft het bedrijfsleven 394 bassischoolleerlingen kunnen enthousiasmeren voor het werken in de techniek.
In 2022 is JINC gestart met een onderzoek naar hoe ze ouders nog beter kunnen betrekken bij de beroepsoriëntatie van hun kinderen.

Daarnaast heeft Petje Af[26] afgelopen jaar talentverkennende en beroepsoriënterende activiteiten aangeboden op diverse basisscholen. In 2022 zijn in totaal 4 groepen op 3 locaties en 64 kinderen bereikt.

Figuur 18. Aantal Rotterdamse studenten per opleidingssector op een hbo-instelling

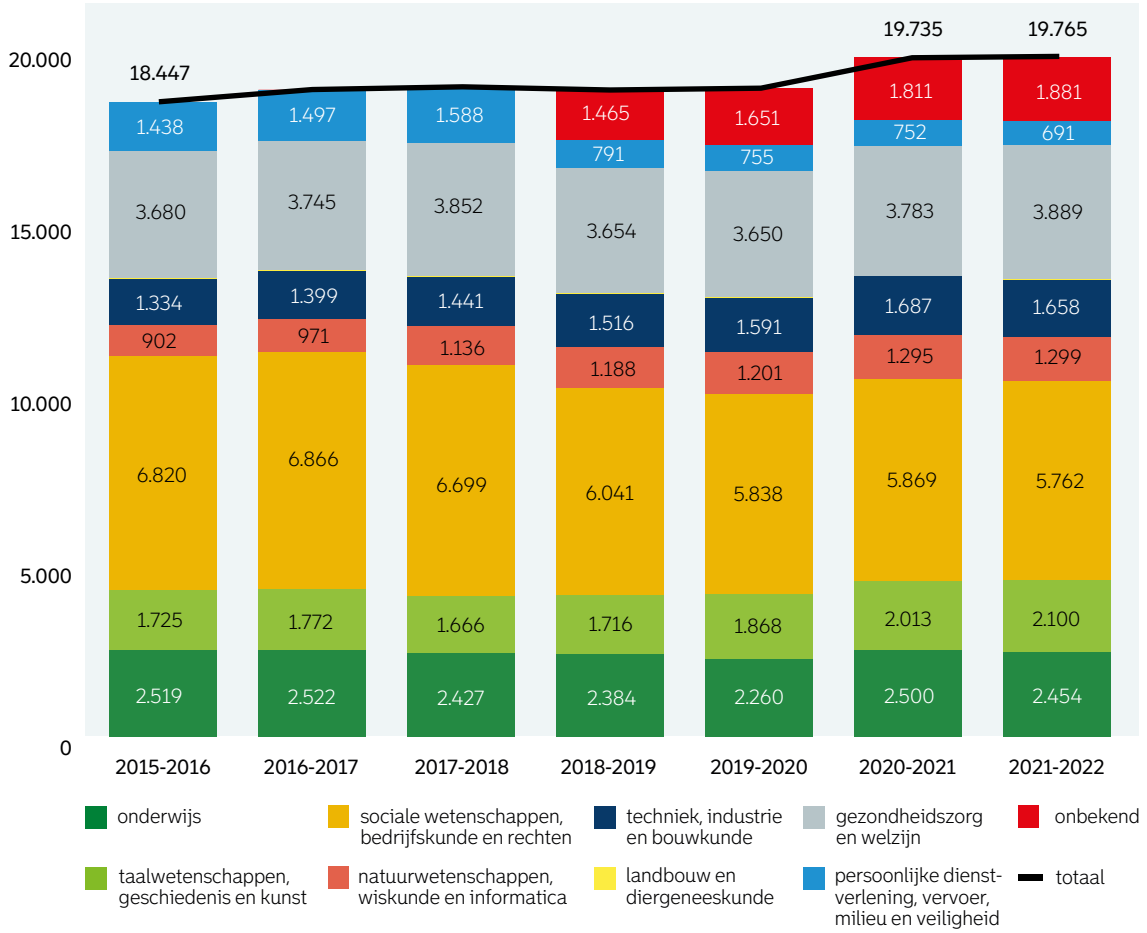

Bron: CBS, SSB, bewerking Risbo/OBI, 2022

26 www.petjeaf.nl/rotterdam

Figuur 19. Aantal Rotterdamse studenten per opleidingssector op een wo-instelling

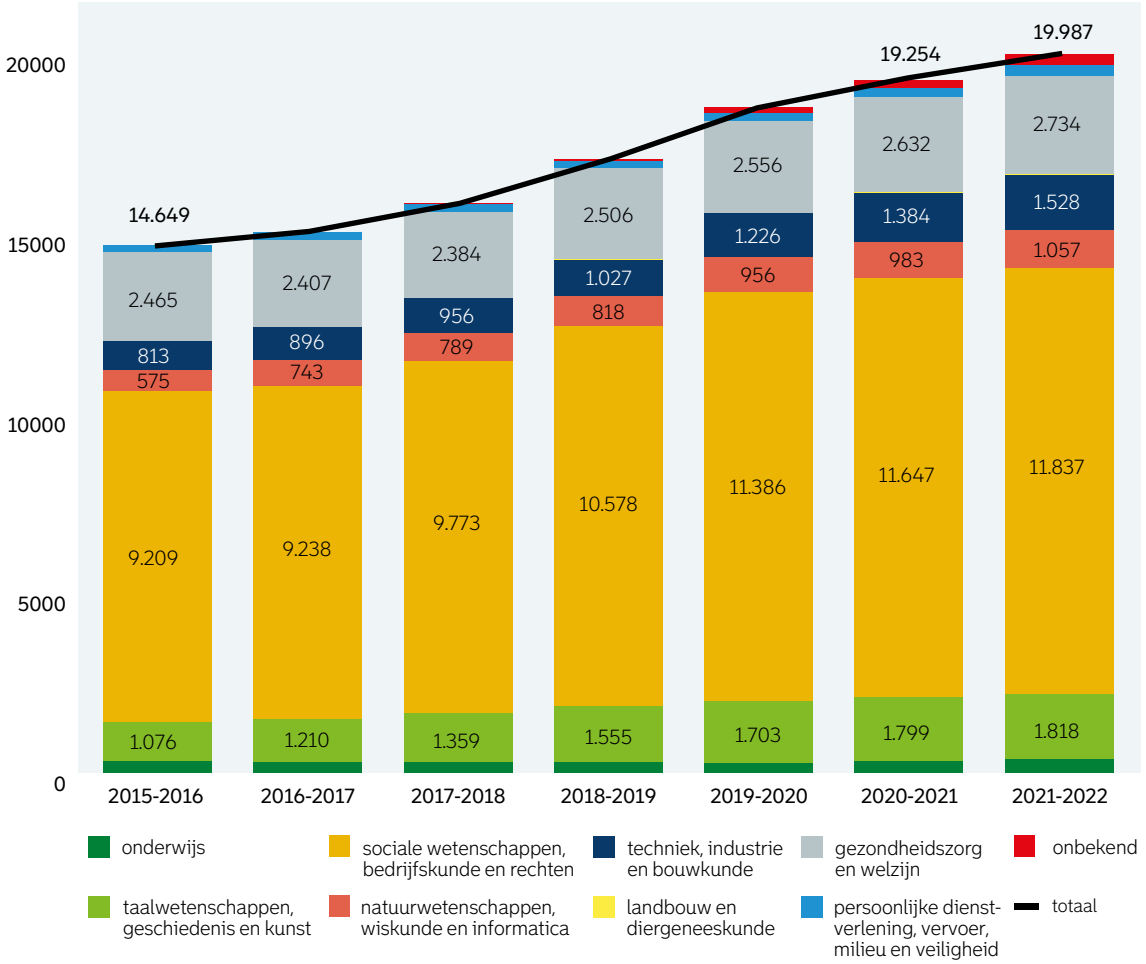

Bron: CBS, SSB, bewerking Risbo/OBI, 2022

Studenten in Rotterdam

De studenten aan de mbo- en ho-instellingen zijn de toekomst van onze stad. Als stad heten we hen graag welkom. We vinden het belangrijk dat studenten bijdragen aan de stad, dat zij zich welkom en trots voelen over het onderwijs in de stad.

- Samen met de mbo- en ho-onderwijsinstellingen is de welkomstcampagne voor nieuwe studenten Rotterdam Staat Om Je Te Springen (RSOJTS) uitgevoerd. Hiermee heten we de nieuwe studenten welkom in de stad aan het begin van het studiejaar.
- Rondom de documentaire Onmisbaar mbo (2021), waarin Karim Amghar het imago van het mbo onderzoekt met studenten, zijn in 2022 twee meet-ups georganiseerd. En er is lesmateriaal (voor vo en mbo) ontwikkeld om met leerlingen en studenten verder te praten over het imago van het mbo.

Subsidie

Er kwamen 40 subsidieaanvragen binnen vanuit het vo en mbo voor het verbeteren van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Verder zagen we dat schoolbesturen vanuit het schoolontwikkelbudget diverse activiteiten organiseerden. Op 39 scholen betrof het activiteiten rondom ICT, programmeren en techniek. Op 26 scholen waren het activiteiten rondom loopbaan-leren en/of arbeidsmarktperspectieven.

Organisatie en uitvoering 2023

Een goede springplank naar de arbeidsmarkt

De verschillende opleidingstrajecten in het mbo en hbo zijn een goede opmaat naar werk en verdere doorstroom op de arbeidsmarkt en leveren daarmee een bijdrage aan de economie.
Deze trajecten bieden daarnaast de infrastructuur voor een leven lang ontwikkelen (LLO).

In 2023 wordt opnieuw ingezet op:

- **de BBL-infomarkt**. Waarbij vo-scholen meer worden betrokken, o.a. via het decanenoverleg.
- **het Rotterdams Scholingsfonds**. Daardoor kunnen Rotterdammers een voucher krijgen om zich om- of bij te scholen in kansrijke sectoren, zoals de zorg, bouw of techniek.
- **(door)ontwikkelen van opleidingen**, die passen bij en aansluiten op de behoeften van de veranderende arbeidsmarkt.
- het **stage-aanbod** van de gemeente: minimaal 25% van het totale aanbod is voor mbo-leerlingen.
- Het organiseren van een **warm welkom** voor studenten in Rotterdam samen met de onderwijsinstellingen.
- **De Verbeteragenda Entree** wordt met een jaar verlengd. Dit is een samenwerking tussen onderwijs (Scheepvaart en Transport College, Zadkine en Albeda), werkgevers en gemeente. Daardoor wordt de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt voor entreestudenten geoptimaliseerd.

Toekomstbestendig onderwijs

We blijven met de IT Campus inzetten op het programma-aanbod vanuit de Rotterdamse Jeugd op Voorsprong, waaronder Expeditie digitaal (uitbreiding naar 30 scholen), en professionaliseren van docenten. We zetten ook in 2023 in op het onder de aandacht brengen van kansrijke beroepen en sectoren via verschillende projecten, zoals bijvoorbeeld Techmission010.

Ondersteunen van onderbouwde keuze(s) Loopbaanoriëntatie en -Begeleiding LOB

1. Subsidieregeling Rotterdams Onderwijsbeleid (ROB) 2022-2023 van onderwijs naar arbeidsmarkt voortzetten. Samen met de scholen richten we ons op:
   - keuze opleiding/werk
   - doorstroom naar vervolgopleiding en aansluiting werk
   - voorbereiding overgang naar vo-mbo

2. Stedelijke projecten beroepsoriëntatie en talentverkenning voortzetten (JINC, Petje Af).

7. Talentontwikkeling, excellentie en hoogbegaafdheid.

Dé uitdaging voor het onderwijs is om het talent van ieder kind te ontwikkelen. Er zijn kinderen die van huis uit weinig ruimte, aanmoediging of ondersteuning krijgen, waardoor talent onbenut blijft. Dit speelt in verschillende delen van Rotterdam, maar vooral in de Children's Zone (CZ) op Zuid. Om deze talenten beter te benutten, werken we in het Nationaal Programma Rotterdam-Zuid (NPRZ) collectief aan tien uur dag-programmering. Uren waarin we extra activiteiten aanbieden op het gebied van taal, rekenen, techniek, ontwikkeling, loopbaanoriëntatie, sport, kunst, cultuur en natuur. Kortom, een breed palet aan verrijkingsuren. Dagprogrammering komt tot stand in nauwe samenwerking met de rijksoverheid, onderwijsinstellingen en andere partners.

Wat hebben we bereikt?

Binnen het NPRZ-gebied bieden 36 po-scholen en 8 vo-scholen dagprogrammering (zie figuur 20). De po-scholen tien uur en de vo-scholen bieden aan een derde van de leerlingen zes extra uren per week (zie figuur 20).

Dagprogrammering

7.1 Beleidsindicator:
In 2019 wordt begonnen met de uitbreiding van zes uur extra les naar tien uur extra les en dagprogrammering in alle 7 CZ-wijken. Daarnaast wordt dagprogrammering ook ingezet op/in een aantal scholen/wijken buiten de focuswijken[27].

De uitval door corona bleef beperkt in 2022. Het lukt vrijwel alle basisscholen om 10 uur dagprogrammering per week te realiseren en de helft van de scholen in het voortgezet onderwijs om 6 uur per week te bieden. Dit heeft er onder andere mee te maken dat scholen in het vo nog in de pilotfase zitten, de dagprogrammering niet verplicht is en scholen zoeken naar hoe ze leerlingen meer kunnen motiveren om deel te nemen aan dit programma. Scholen hebben een brede programmering (zie figuur 21) gericht op talentontwikkeling, maar ook op taal, rekenen en huiswerkbegeleiding en sociaal-emotionele ontwikkeling. Deze programmering hangt samen met het reguliere programma. Scholen die bijvoorbeeld binnen dagprogrammering vooral inzetten op talentontwikkeling, kunnen binnen hun reguliere onderwijs meer tijd besteden aan basisvaardigheden.

Net voor de zomer van 2022 is samen met het onderwijs een onderzoek gestart naar de relatie tussen de doelen, de inzet en de opbrengsten van dagprogrammering. Hierbij is gekozen voor een intensief onderzoek, een schouw. Hiervoor zijn op zes scholen[28] met verschillende betrokkenen[29] binnen de dagprogrammering gesprekken gevoerd. Naar aanleiding van de conclusies[30] uit de schouw wordt in overleg met het onderwijs het programma van eisen dagprogrammering aangepast.

Figuur 20. Dagprogrammering 2022

	Primair onderwijs	Voortgezet onderwijs
Leerlingen	8.402	1.247
Scholen	36	8
Groepsuren per leerjaar	3.360.800	299.200
Euro per jaar	12.535.784	1.116.016

Bron: Gemeente Rotterdam, afdeling Onderwijs, 2022

27 Deze indicator is aangepast. In de beleidsindicator zoals opgenomen in het onderwijsbeleid 'Gelijke kansen voor elk talent' stond dat buiten CZ de dagprogrammering in beperkte vorm wordt ingezet. De Stuurgroep Children's Zone heeft besloten dat de dagprogrammering binnen en buiten CZ hetzelfde zal zijn.

28 3 basisscholen, 1 school voor speciaal onderwijs en 2 scholen voor voortgezet onderwijs.

29 Directie, ondersteuner dagprogrammering, leerkrachten / docenten, aanbieders van dagprogrammeringsactiviteiten, leerlingen, ouders, eventueel schoolzorgteam/zorgcoördinator, PO: intern begeleider / onderwijsassistenten, VO: eventueel afdelingsleider(s).

30 De raad wordt begin januari 2023 geïnformeerd over de uitkomsten van de schouw dagprogrammering.

Figuur 21. Top 5: programmering binnen de dagprogrammering, januari – zomer 2022

Po	Vo
Sport, bewegen en gezondheid	Taal, rekenen en huiswerkbegeleiding
Taal, rekenen en huiswerkbegeleiding	Sport, bewegen en gezondheid
Kunst en cultuur	Wetenschap en techniek
Sociaal-emotionele ontwikkeling	Sociaal-emotionele ontwikkeling
Wetenschap en techniek	Democratisch burgerschap

Bron: Gemeente Rotterdam, afdeling Onderwijs, 2022

Excellentie en hoogbegaafdheid

Er zijn meerdere hoogbegaafdheidshubs in Rotterdam. Dit zijn scholen die gespecialiseerd zijn in het onderwijzen van hoogbegaafde leerlingen. De schoolbesturen bieden in samenwerking met de samenwerkingsverbanden Primair Passend Onderwijs Rotterdam (PPO) en Koers VO een aanbod voor hoogbegaafden aan.

- In 2022 is de Hub Zuider Gymnasium verder ontwikkeld.
- Drie schoolbesturen zijn op eigen initiatief gestart met fulltime regulier onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen. Deze scholen ontvangen middelen om als inclusieve school ook leerlingen met een speciaal onderwijs-profiel passend onderwijs aan te bieden.
- PPO Rotterdam biedt leerlingen met een hoog ontwikkelpotentieel basisondersteuning met het project Rotterdam Gaaf[31].
- In samenwerking met PPO Rotterdam en Koers VO worden activiteiten georganiseerd die zich richten op een verbetering van de overstap van po naar vo. En er wordt voorzien in een begeleide overstap aan de hand van een STAP-coach.
- Er wordt gewerkt aan de verdere professionalisering van leerkrachten, het zichtbaar maken van de onderwijsbehoeften en een passend onderwijsaanbod.
- Er zijn in 2022 op meerdere scholen bijeenkomsten georganiseerd voor ouders van kinderen in de leeftijdscategorie van 3,2 t/m 6 jaar met een ontwikkelingsvoorsprong. Professionals en ouders zijn met elkaar in gesprek gegaan over thema's als signalering, opvoeding en executieve functies.

Subsidie

Schoolbesturen zetten het schoolontwikkelbudget op 142 scholen vooral in op het thema talentontwikkeling. Verder zetten zij het budget in voor activiteiten gericht op kunst en cultuur, voeding en beweging, excellente en hoogbegaafde leerlingen en natuur en milieu (zie figuur 22).

31 PPO2102-Ondersteuningsplan_1.pdf (pporotterdam.nl).

Figuur 22. Aanvraag schoolontwikkelingsbudget

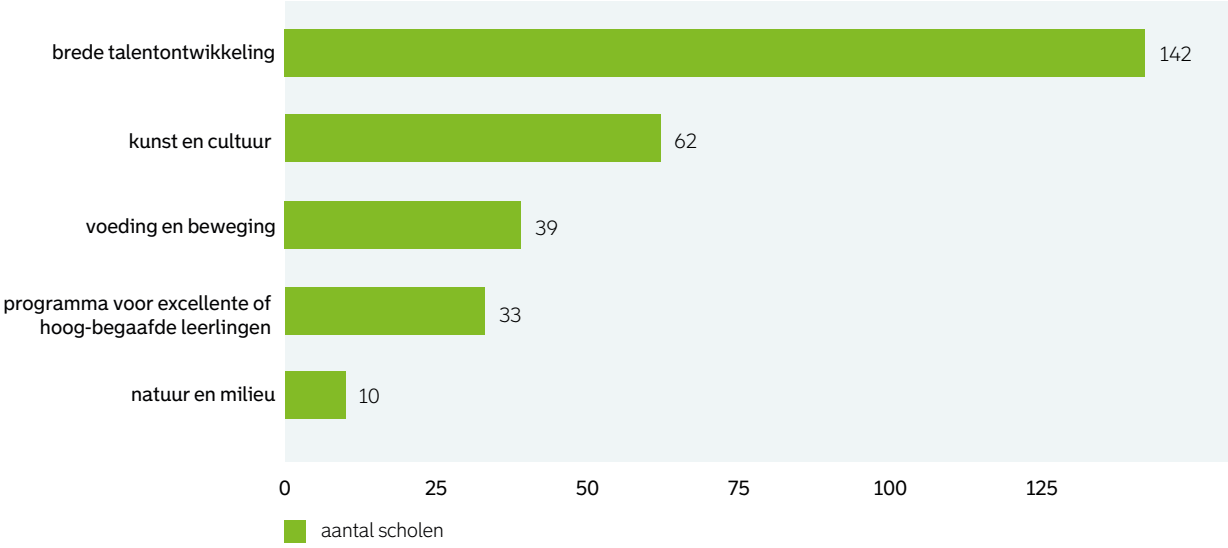

Bron: Gemeente Rotterdam, afdeling Onderwijs, 2022

Organisatie en uitvoering 2023

Dagprogrammering

In 2023 werken we verder aan de kwaliteitsverbetering van de dagprogrammering. Dit doen we onder meer door:

- als vervolg op de eerste schouw een tweede schouw uit te laten voeren naar de relatie tussen doelen, inzet en opbrengsten van de dagprogrammering. Hiermee willen we meer inzicht krijgen in hoe de dagprogrammering loopt, wat de opbrengsten zijn en hoe we de kwaliteit ervan verder kunnen versterken.
- scholing aan te bieden aan vakleerkrachten om hun pedagogische en didactische vaardigheden, en daarmee de kwaliteit van de dagprogrammering, te vergroten.

Excellentie en hoogbegaafdheid

Samenwerkingsverbanden PPO en Koers VO zetten de samenwerking voort om te zorgen voor een dekkend aanbod voor hoogbegaafdheid en de vroege signalering ervan. Op 13 april 2023 organiseren zij in Ahoy Rotterdam de conferentie GAAF voor professionals in de regio die werken met (hoog)begaafde leerlingen.

Daarnaast vindt een onderzoek plaats naar kansbevordering op schoolsucces door middel van inzet van een SEM-model. Dit is een wetenschappelijk model om beter met hoogbegaafdheid om te gaan. Dit model wordt al toegepast in Amerika. De resultaten die voortvloeien uit dit onderzoek worden, samen met de hernieuwde visie op (hoog)begaafdheid vanuit PPO Rotterdam, tijdens de conferentie GAAF gepresenteerd. De gemeente neemt kennis van de uitkomsten en onderzoekt of er aanvullende inzet noodzakelijk is om een dekkend aanbod te organiseren.

8. Veilig.

Schoolgaande jongeren kunnen slachtoffer zijn of worden van grensoverschrijdend gedrag, zoals (online) agressie, pesten, seksuele intimidatie, middelengebruik, radicalisering, etc. Daarbij neemt het dragen van en bedreiging met messen onder jongeren toe. Reden temeer om in 2022 het actieplan Veiligheid in en om het onderwijs voort te zetten en om gevoelens van onveiligheid op scholen terug te dringen. Het actieplan ondersteunt onderwijsinstellingen, daar waar nodig, in hun wettelijke taak om zorg te dragen voor sociale veiligheid. De regie ligt nadrukkelijk bij de school.

Wat hebben we bereikt?

Jongerenwerk

Naar aanleiding van de veiligheidsschouw[32] gaf de gemeente in 2020 opdracht om extra grenzenstellend jongerenwerk mogelijk te maken in en rond vijftien onderwijslocaties in de stad. Deze inzet van jongerenwerk blijft gehandhaafd en is verder uitgebreid naar twintig onderwijslocaties in 2022. Het grenzenstellend jongerenwerk opereert in het onderwijs, in de onlinewereld van jongeren, in de wijk en bij jongeren thuis. Hierbij zoekt het jongerenwerk regelmatig contact met ouders om de betrokkenheid bij hun kind te vergroten.

Persoonsgerichte aanpak

Het Zorg- en Veiligheidshuis Rotterdam Rijnmond (ZVHRR) coördineert de persoonsgerichte aanpak voor jongeren die betrokken zijn bij steekincidenten. Afgesproken is dat het ZVHRR de school informeert als jongeren betrokken zijn geweest bij een steekincident. Daarnaast vraagt het ZVHRR de school mee te werken aan een intensief plan van aanpak voor de betreffende jongere.

32 Op tien vo- en mbo-locaties in de stad is in 2020 een veiligheidsschouw rond en op de locaties uitgevoerd. De onderwijsbesturen hadden de locaties geselecteerd. Aan de hand van die schouwen is per locatie een maatwerkplan gemaakt om de sociale veiligheid te vergroten. Hierbij kan het bijvoorbeeld gaan om: cameratoezicht, extra toezichthouders, inzet van jongerenwerkers, fouilleren of voorlichting.

Subsidie

Het vo zet de gezamenlijke subsidie voor veiligheid in op een meerjarig project[33]. Hierin wordt door onderwijs en betrokken partnerorganisaties een gezamenlijke aanpak uitgewerkt op het versterken van sociale veiligheid in het Rotterdamse voortgezet (speciaal) onderwijs.
In 2022 is de conferentie 'Agressie en wapenbezit onder Rotterdamse jongeren' georganiseerd, met als doel de (lokale) samenwerking tussen Rotterdamse onderwijsprofessionals in het voortgezet (speciaal) onderwijs en partnerorganisaties te versterken. Ook is een werkwijzer 'samenwerken met ouders' gelanceerd ter ondersteuning van het v(s)o bij het contact en de samenwerking met ouders bij agressie en wapenbezit.

Mbo-instellingen zetten de gezamenlijke subsidie in om een indicator te implementeren. Aan de hand van deze indicator kunnen onderwijsprofessionals in een vroeg stadium ondermijnende gedragingen onder studenten signaleren. De indicator ondersteunt onderwijsprofessionals vervolgens bij het zetten van vervolgstappen en het betrekken van partners in het netwerk.

Veilig op school-certificaat

Naast het vo zijn ook mbo-instellingen aan de slag gegaan met de aanpak Veilig op school (VOS). 25 mbo-locaties hebben het VOS-certificaat behaald. Veilig op school ondersteunt scholen om veiligheid structureel onderdeel van de organisatie te laten zijn. De terugkerende audits helpen om de gemaakte afspraken weer scherp te krijgen bij het team en waar nodig het veiligheidsbeleid aan te vullen.

Aanpak seksuele straatintimidatie

Rotterdamse onderwijsinstellingen hebben een intentieverklaring ondertekend en toegezegd mee te doen met de aanpak seksuele straatintimidatie (SSI) van de gemeente en dit binnen hun organisatie op de agenda te zetten.

Organisatie en uitvoering 2023

Wij willen de sociale veiligheid in en om scholen verder versterken. Daarom zetten we in 2022 in op het volgende:

- We evalueren de geïmplementeerde **methode van de indicator** op mbo-scholen. Deze indicator heeft als doel te signaleren, het bewustzijn bij onderwijsprofessionals te bevorderen en ondermijnende activiteiten aan te pakken.
- We continueren de inzet van **grenzenstellend jongerenwerk (JOZ)** op en rond scholen die te maken hebben met een populatie die vatbaar is voor grensoverschrijdend gedrag.
- We bespreken de borging van de inzichten en opbrengsten uit het meerjarig **project sociale veiligheid in het v(s)o**.
- Scholen, veiligheidspartners en gemeente werken aan een **convenant Veiligheid in en om het onderwijs**. Dit convenant heeft als doel samenwerkingsafspraken vast te leggen, preventief en betekenisvol te kunnen interveniëren, vroeg te signaleren en de onderlinge informatiepositie te verbeteren.
- We continueren de stedelijke **expertsessies Veilig op School (VOS)**. Deze interactieve bijeenkomsten hebben wisselende thema's, zoals de drillrap-cultuur, informatiedeling en seksueel grensoverschrijdend gedrag.
- We continueren en evalueren de **VOS-audittrajecten** voor het behalen en behouden van het VOS-certificaat.
- Met schoolbesturen bespreken we de voortgang van het **actieplan Veiligheid in en om het onderwijs**.

33 'De krachten bundelend naar sociale veiligheid in het Rotterdamse voortgezet (speciaal) onderwijs' (2020-2023).

9. Ouders.

Het beste onderwijs voor alle kinderen en jongeren in Rotterdam kunnen we alleen behalen door hieraan samen te werken met alle onderwijsinstellingen, leraren en ouders. De betrokkenheid van ouders is dan ook verweven in de verschillende thema's van het Rotterdams onderwijsbeleid.

Wat hebben we bereikt?

Po- en vo-scholen zetten de gemeentelijke subsidie in om het educatief partnerschap tussen scholen en ouders te vergroten. Het stimuleren van onderwijsondersteunend gedrag van ouders blijft onverminderd belangrijk na roerige coronajaren. Om dit de komende jaren te verstevigen is het afgelopen jaar door onderwijs, gemeente en stakeholders gewerkt aan een aangescherpte visie en een beleidskader. Hierin zijn verschillende ontwikkelingsfases van educatief partnerschap tussen ouders en school uitgewerkt. Daarnaast is een handvat ontwikkeld dat bedoeld is als hulpmiddel en praatpapier voor scholen om na te gaan waar zij staan in het educatief partnerschap met ouders.

Zoals eerder genoemd in deze voortgangsrapportage, voerden we gezamenlijk met het onderwijsveld de volgende activiteiten uit met en voor ouders:

- Om ouders meer te betrekken bij het proces van de overstap van po naar vo, is vanuit de OverstapRoute een **digitale toolbox** ontwikkeld. Deze bestaat uit online tools, waaronder een filmpje met uitleg voor ouders, die scholen op hun websites en social media kunnen plaatsen. Zo worden ouders bij iedere actuele stap van de OverstapRoute betrokken.
- Het toekennen van **individuele onderwijs-zorgarrangementen (OZA's)** bij kinderen tot 16 jaar - in het kader van het bieden van passend onderwijs - gebeurt altijd in overeenstemming met de ouders.
- Meer aandacht voor ouderbetrokkenheid bij **LOB-activiteiten**, zoals weekendschool Petje Af.
- Relatief veel basisscholen betrokken ouders actief bij hun **burgerschapsopdracht**.
- Via de medezeggenschapsraad betrekken scholen ouders bij de **dagprogrammering**, zodat ze kunnen meepraten wanneer scholen kiezen voor een andere dag- en weekindeling.
- Het **grenzenstellend jongerenwerk** opereert in de wijk, bij jongeren thuis en in de online leefwereld van de jongeren. Hierbij zoekt het jongerenwerk regelmatig contact met ouders om de betrokkenheid bij hun kind te vergroten.

Organisatie en uitvoering 2023

In 2023 blijft het college investeren in het vergroten van onderwijskansen van kinderen door het versterken van educatief partnerschap tussen school en ouders. We zetten samen met het onderwijsveld de activiteiten voort die we met en voor ouders uitvoeren.

Bijlage jaarverslag Leerplicht 2021-2022.

Volgens artikel 25 lid 1 van de Leerplichtwet 1969, doet B&W verslag aan de raad van het gevoerde leerplichtbeleid. In dit jaarverslag zetten we de inspanningen en resultaten van Leerplicht uiteen. Leerlingen van 18 tot 23 jaar maken geen deel uit van het jaarverslag Leerplicht, omdat ze niet leerplichtig zijn.

Gemeente Rotterdam

Inhoud.

1. Inschrijvingen leerplichtige leerlingen. 50

2. Absoluut verzuim. 50

3. Relatief verzuim. 51

4. Vrijstellingen van inschrijving. 52

5. Extra Verlof. 52

6. Maatregelen. 53

7. Bemiddelingen. 53

1. Inschrijvingen leerplichtige leerlingen.

Op 1 oktober 2021 – de peildatum voor het onderwijs – telde Rotterdam 91.711 leerplichtige en kwalificatieplichtige kinderen; bijna 600 minder dan vorig schooljaar. Van alle leerplichtigen stonden er 1.201 (1,3% van het totaal) niet ingeschreven op een reguliere school. Deze kinderen volgen (ander) particulier onderwijs, hebben een vrijstelling van leerplicht of worden door Leerplicht begeleid in hun terugkeer naar school. Niet opgenomen in de tabel zijn 1.082 jongeren die nog geen 18 zijn, maar al wel een startkwalificatie behaalden. Zij zijn niet meer leerplichtig.

Inschrijving leerplichtige leerlingen op peildatum 01-10-2021

2020-2021	Primair onderwijs (incl. SBO)	Voortgezet onderwijs (incl. PRO)	(Voortgezet) speciaal onderwijs	Middelbaar beroeps-onderwijs	Overig	Totaal
4 jaar	6.361		94		254	6.709
5 t/m 11 jaar	44.627	826	1.441		532	47.426
12 t/m 15 jaar	1.187	23.191	980	183	207	25.748
16 - 17 jaar		5.901	407	5.312	208	11.828
Totaal	**52.175**	**29.918**	**2.922**	**5.495**	**1.201**	**91.711**

Bron: Gemeente Rotterdam, leerplichtregistratie, 2022

2. Absoluut verzuim.

Staan kinderen of jongeren niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling, terwijl zij geen vrijstelling hebben voor deze verplichting? Dan spreken we van absoluut verzuim. Bij vermoedelijk absoluut verzuim start de leerplicht-ambtenaar een onderzoek. In het schooljaar 2021-2022 waren er 540 leerlingen met vermoedelijk absoluut verzuim. Uiteindelijk bleek er bij 265 leerlingen sprake van daadwerkelijk absoluut verzuim.

Van de 265 leerlingen met absoluut verzuim zijn 173 kinderen in de loop van het schooljaar weer ingeschreven op een school. Voor 47 kinderen is een onderzoek bij het Basis Registratie Personen (BRP) gestart. Zij bleken te zijn vertrokken uit Rotterdam, zonder dat de ouders hen hadden uitgeschreven uit het BRP. Bij de resterende groep leerlingen (45) is sprake van begeleiding van leerplicht op een traject richting zorg (vrijstelling van de Leerplichtwet) of (speciaal) onderwijs.

3. Relatief verzuim.

Wanneer een leerling staat ingeschreven bij een opleiding en zonder toestemming wegblijft van school, is er sprake van relatief verzuim (spijbelen). In het schooljaar 2021-2022 waren er 9.064 meldingen van ongeoorloofd relatief verzuim. Bij deze meldingen gaat het om 4.749 leerlingen. Van een aantal leerlingen komen dus twee of meer meldingen.

We zien dit jaar een stijging ten opzichte van vorig jaar. De schooljaren waarin de coronamaatregelen golden vormden een trendbreuk. Het aantal verzuimmeldingen is dit schooljaar gestegen, maar ligt nog onder het aantal meldingen voor corona.

Aantal meldingen relatief verzuim

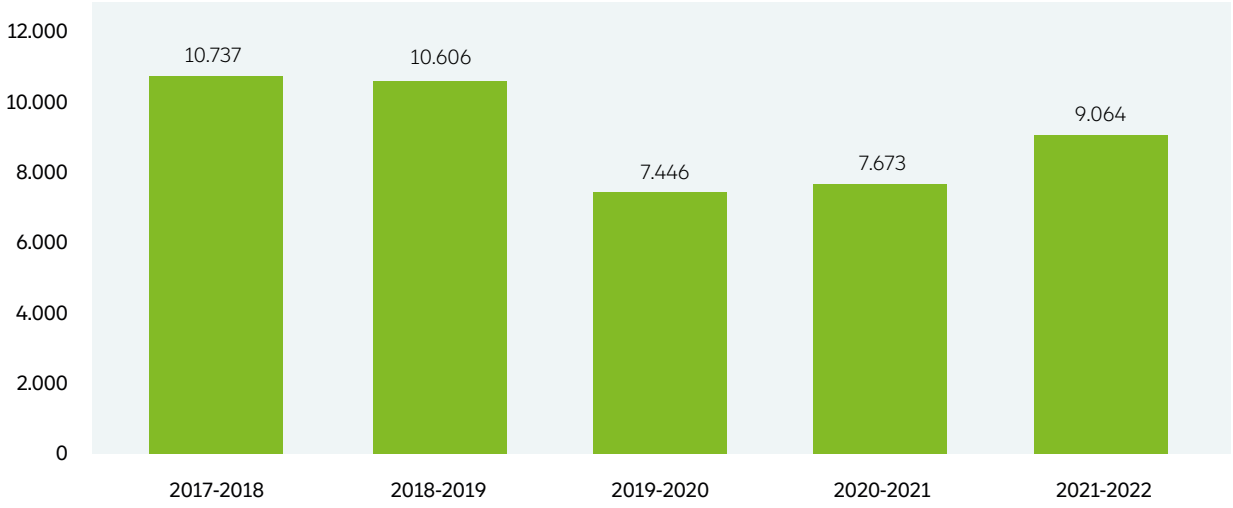

Bron: Gemeente Rotterdam, leerplichtregistratie, 2022

Verdeling aantal meldingen Relatief verzuim naar onderwijssoort

	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
PO	1.171	1.201	965	989	1.142
VO	4.225	4.105	2.384	2.978	3.578
(V)SO	1.269	1.094	516	523	527
MBO	4.072	4.206	3.581	3.181	3.815
Eindtotaal	**10.737**	**10.606**	**7.446**	**7.673**	**9.064**

Bron: Gemeente Rotterdam, leerplichtregistratie, 2022

4. Vrijstellingen van inschrijving.

Er zijn drie gronden voor vrijstelling van de Leerplichtwet. Ouders kunnen een beroep doen op vrijstelling van de verplichting tot schoolinschrijving wals:

- een jongere op lichamelijke of psychische gronden niet geschikt is om op een school te worden toegelaten (Art. 5 onder a)
- ouders bezwaar hebben tegen de richting van het onderwijs (Art. 5 onder b)
- een jongere onderwijs volgt op een school buiten Nederland (Art. 5 onder c)

Aantal vrijstellingen

	5 onder a	5 onder b	5 onder c
2017-2018	350	36	261
2018-2019	386	44	179
2019-2020	415	47	146
2020-2021	498	53	140
2021-2022	560	53	209

Bron: Gemeente Rotterdam, leerplichtregistratie, 2022

5. Extra Verlof.

Leerplichtige leerlingen moeten elke schooldag aanwezig zijn op school. Kan een leerling wegens bijzondere omstandigheden tijdelijk niet naar school, dan moeten ouders hier toestemming voor vragen. Bij een verlof van tien dagen of minder, behandelt de school deze aanvraag op basis van de Leerplichtwet. Bij een aanvraag voor extra verlof van meer dan tien schooldagen, wordt deze door de leerplichtambtenaar behandeld. Leerplicht Rotterdam is terughoudend in het toekennen van extra verlof. Er wordt altijd gekeken of de omstandigheden van het verlof zwaarder wegen, dan het onderwijsbelang van het kind. In het schooljaar 2020-2021 waren er 84 aanvragen, waarin ouders voor meer dan tien dagen verlof aanvroegen bij de leerplichtambtenaar. Hiervan zijn er 18 gehonoreerd.

De gemeente hanteert al jaren een streng beleid ten aanzien van extra verlof. Extra verlof wordt alleen toegekend als er sprake is van 'gewichtige omstandigheden'. Dit zijn omstandigheden die buiten de wil of invloedsfeer van de ouders of leerling liggen. In de toegekende 18 gevallen was er sprake van gewichtige omstandigheden.

6. Maatregelen.

Wanneer de leerling of (een van) de ouders of verzorgers zich niet houdt aan de Leerplichtwet, kan de leerplicht-ambtenaar een proces-verbaal opmaken. Bij extra verlof en absoluut verzuim gebeurt dit tegen de ouders. Bij relatief verzuim kan de leerplichtambtenaar een proces-verbaal opmaken tegen de ouders, maar ook tegen de leerling, mits deze twaalf jaar of ouder is.

In het schooljaar 2021-2022 maakten leerplichtambtenaren 469 keer een proces-verbaal op, een sterke stijging ten opzichte van vorig schooljaar (179 keer). Net als bij de stijging in het relatief verzuim, heeft dit te maken met de tijdelijke sluiting van de scholen in de voorgaande schooljaren.

Naast het proces-verbaal, maakten we afgelopen schooljaar ook 110 keer gebruik van de mogelijkheid om een Haltstraf op te leggen. Dit bleek in de meeste gevallen effectief. Bij 14 jongeren moest Leerplicht alsnog een proces-verbaal opmaken, omdat de jongeren bleven verzuimen of de Haltstraf niet goed uitvoerden.

Een andere sanctiemogelijkheid van de leerplichtambtenaar is het stopzetten van de kinderbijslag (AKW) bij verzuim van 16- en 17-jarigen. Hiervoor waarschuwt Leerplicht ouders en leerlingen van tevoren in het verzuim-gesprek. Heeft deze waarschuwing geen effect, dan wordt de kinderbijslag stopgezet. In het schooljaar 2021-2022 is deze sanctie zes keer aangezegd en één keer uitgevoerd.

7. Bemiddelingen.

De leerplichtambtenaar helpt ook regelmatig bij problematiek, waarbij niet direct sprake is van meldwaardig schoolverzuim. In deze gevallen werkt de leerplichtambtenaar preventief om (verder) verzuim te voorkomen. Bijvoorbeeld wanneer er een conflict is tussen de school en de leerling of ouders. Of wanneer een leerling hulp nodig heeft bij het vinden van een andere opleiding.

Colofon.

Colofon
Deze voortgangsrapportage 2022 geeft de resultaten van het Rotterdams onderwijsbeleid 2019-2022 'Gelijke kansen voor elk talent' weer.

Vormgeving
EndureDesign

Beeld
Al het beeldmateriaal is van Jan van der Meijde, met uitzondering van het beeld op de pagina's 14, 27, 32, 34, 44 en 46 (Levien Willems). Foto's in dit rapport zijn illustratief. De modellen staan los van de inhoud.

Informatie
Gemeente Rotterdam, Cluster Maatschappelijke Ontwikkeling, afdeling Onderwijs
Mail: onderwijs@rotterdam.nl
Internet: www.onderwijs010.nl
Uitgave: Februari 2023